

ВІСНИК

MISNICK

THE HERALD

суспільно-політичний місячник

РІК XXXI, Ч. 1 (333)
YEAR XXXI, № 1 (333)

СІЧЕНЬ 1977
JANUARY 1977

ЦІНА 0.80 ЦЕНТІВ
PRICE \$ 0.80

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБОД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

Різдвяна сторінка	1
Патріарх Йосиф в Америці	2
Резолюції конференції АБН	3
Михайло Кушнір — Проблема жиєї традиції	4
I. Іваненко — Бо він — син Командира	6
Оксана Керч — Наша гордість	7
Д-р О. Соколинський — Козак-священик Агапій Гончаренко	9
Іван Левадний — Діждемось таки і ми свого Вашингтона	11
В. Давиденко — „Розумні ідiotи” і комуністична агентура	14
Н. Орлянська — Читаячи „Літературную Газету”	16
В. Архілог — Дещо про цензуру	19
В. Гаврилюк — Будь музикою і різьблю (поезія)	19
В. С-ко — Помер диктатор советської агркультури	21
ВоК — Про американські вибори, клопоти сусідів та конечність дерзання	24
Заклик Управи ЦЕСУС до української громади	27
Америка — рай для терористів	27
З життя Віддлів	28
„Зачепився за пень” (фейлетон)	30
Зміст Вісника ООЧСУ за 1976 рік	31

ХРИСТОС РОДИВСЯ! СЛАВТЕ ЙОГО!

Ольга Лубська

ПРИКЛИЧУ НА ВЕЧЕРЮ

*Прикличу на Вечерю
З усіх-усюд ввесь рід мій.
Ласкавих предків тіні
Обсядуть стіл пліч-о-пліч*

*Під ладан — жару червінь,
Від свічки мла прорідне.
Узорами на шибах —
Всіх поколінь колядка,
Усе, що серцю рідне.*

МАМО, ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!

*Мамо, Христос народився!
Безкрай до білого вицвів.
Мамо, дивися,
Ангел з-за обрію звівся,
Матінко, ангел звівся,
Кидає зорі в криниці!*

*Ангел у синіх шатах . . .
Покутъ . . . Пшеницъ колосся . . .
Матінко, не здалося . . .
Так розпочата
Слава Його хрецата.*

З ВЕЛИКИМ ПРАЗНИКОМ РІЗДВА ХРИСТОВОГО ТА З НОВИМ РОКОМ ШЛЕМОЩИРОСЕРДЕЧНИЙ ПРИВІТ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ, ІЄРАРХАМ УКРАЇНСКИХ ЦЕРКОВ, ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ ТА її ПРОВОДОВІ, ЧЛЕНСТВУ ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ, БОРЦЯМ ЗА ДЕРЖАВНУ ВОЛЮ УКРАЇНИ І БАЖАЄМО ЇМ ВИТРИВАЛОСТИ У ІХ НЕВТОМНОМУ ЗДОБУВАННІ ПРАВ ТА ВОЛЬНОСТЕЙ НАШОМУ НАРОДОВІ.

Головна Управа
Організації Оборони Чотирьох Свобід України
Редакція і Адміністрація „Вісника ООЧСУ”

ПАТРІЯРХ ЙОСИФ В АМЕРИЦІ

Участь в похороні Владики Амвросія

У понеділок 13-го вересня Первоієрарх Помісної Української Католицької Церкви, Патріярх Блаженніший Йосиф прибув до Філадельфії з Риму, щоб узяти участь в похороні Кир Амвросія, митрополита українців католиків в Америці, який помер на 74-му році життя і 45-му році священнослужіння. 15-го вересня Блаженніший Патріярх Свій взяв особисту участь у відправі Архиєрейського Парастику біля домовини Владики Амвросія Сениніна в митрополичому храмі Непорочного Зачаття. Похорон Спочилого відбувся з участю Владик, членів сім'ї, членів монашних чинів і тисяч вірних 16-го вересня. Після похоронних відправ дому він митрополита приміщено в крипті збудованого ним кафедрального храму. В похороні взяв участь також Митрополит Мстислав, Первоієрарх Української Православної Церкви в ЗСА, Апостольський Адміністратор Василь з приводу смерти Душпастиря-Провідника проголосив сорокдній час жалоби. Президент Форд переслав на руки Преосв. Кир Василя Лостена вислови співчуття.

Зустріч у Білому Домі

18-го вересня привітав у Білому Домі Патріярха УКЦ президент Джеральд Форд. В Овальній Залі Президент виявив глибоку увагу, коли Голова УКЦ представив йому стан Української Католицької Церкви в Україні, а Владика Лостен порушив справу людських прав для українців, справу свободи культу і богоочітання для українського народу. Його Блаженство був з цієї авдісії дуже задоволений. На прийнятті був присутній дорадник президента у справі етнічних груп Мирон Куранась.

Перед зустріччю з Президентом Фордом відбулась зустріч Блаженнішого Йосифа з сенатором Робертом Долом, кандидатом Республіканської партії на пост віце-президента. Під час розмови з Президентом присутніх було 20 кореспондентів американської преси і 10 кореспондентів телевізійних станцій.

У Вашингтоні Блаженніший Патріярх відвідав Духовну Семінарію св. Йосафата, а також Арлінгтонський цвинтар, де в сослуженні Владика Івана Прашка і Василя Лостена відправив панаходу на могилі Джона Кеннеді, стараннями якого голова УКЦ прибув із советського заслання на Захід.

Тріумфальна подорож по Америці

20-го вересня Блаженніший Патріярх повернувся до Філадельфії, де в дому д-ра Роми і д-ра Мирослава Навроцького, голови Крайової Управи за Патріярхальний Устрій УКЦ в ЗСА прийняв на авдісії ряд представників організацій та приватних осіб.

21-го вересня Патріярх відслужив в асисті Владики Івана Прашка з Австралії, о. крил. Маріяна Бутринського з Чікаго, о. Л. Лубинського і о. д-ра І. Дацка польову Архиєрейську Службу Божу на площі у Факсе Чейзі. У цій Богослужбі взяли участь також священики православного віроісповідання о. митрат Степан Біляк та о. протоієрей Михайло Борисенко. Почесну стійку тримали колишній воїни Української Днізії. Після того Патріярх відбув зустріч з Сестрами Василіянками.

22-го вересня Патріярх Йосиф в асисті Владики Лостена відправив Архиєрейську Службу Божу в церкві Христя Царя і панаходу за поляглих УСС'їв та всіх воїків-учасників Визвольних Змагань.

23-го вересня Блаженніший Патріярх від'їхав до Нью-Йорку, де перебув два дні, відправляючи Служби Божі, вілантовуючи авдісії, приймаючи відвідувачів, оглядаючи будинок УНСоюзу. 25-го вересня на пошану Патріярха вілантовано в готелі „Амерікан“ привітальний банкет.

26-го вересня Блаженніший відправив Архиєрейську Службу Божу в Пассеїку.

Протягом тижня Патріярх перебував у Чікаго, де 27-го вересня відправив Архиєрейську Службу Божу в церкві свв. Володимира і Ольги, а 28-го взяв участь у відкритті нового академічного року в філії Українського Католицького Університету та в науковому семінарі, присвяченому творчості І. Франка. 29-го вересня на пошану Ієновідника Віри вілантовано великий концерт. Перед від'їздом з Чікаго в асисті Владики Ярослава Габра Патріярх від'їдав ряд установ, зокрема федеральну кредитову кооперацію „Самопоміч“. Патріярх висловив призначення за продовжування в Новому Світі коопераційного руху, який відіграв велику роль в економічному й загальному розвитку українського народу, зокрема в Західній Україні.

2-го і 3-го жовтня Патріярх перебував у Клівленді, де відправив Богослужбу і посвятив каплицю на новозакупленій площі пафії Покрови Пресвятої Богородиці.

В понеділок 4-го жовтня Блаженніший Йосиф від'їхав до Торонто, звідки відвідав протягом трьох тижнів різні українські громади.

Від 19 до 22 листопада ц.р. переїздом з Іміеччини Патріярх ПУКЦ Йосиф гостював у Голландії.

З найбільшим ентузіазмом вітали великого Ієновідника Віри понад 200 вірних ПУКЦ з Голландії, Бельгії і Франції, які спонтанно прибули у проводі свого духовенства і представників громадських і молодечих організацій. Від імені католиків Голландії вітали патріярха ПУКЦ — примас Голландії кардинал Віллебранде і почесний президент Апостоляту З'єднання — о. митрат Сміт. Славний Уtrechtський хор, його засновник і диригент — проф. д-р М. Антонович влаштували на честь Блаженнішого Патріярха Йосифа прийняття.

ТОРЖЕСТВО НА ЧЕСТЬ ПАТРІЯРХА

З нагоди 60-річчя священства Блаженнішого Патріярха Йосифа I в Римі відбулися торжественні відзначення, на які прибули деякі наші владики, священики та мирянини.

День 8 грудня це не тільки ювілей священства Патріярха Йосифа, але й празник імени св. Климентія, патрона Українського Католицького Університету, що був здвигнений Патріярхом 14 років тому. Поєднуючи ці два свята в одно, ввесь український народ заносив молитви за здоров'я Патріярха. В суботу 8 грудня була відправлена Патріарха Богослужба, що в ній крім Патріярха взяли участь митрополит Максим Германюк, єпископи: Саварин Ніль, Ізidor Борецький, Ярослав Габро, Іван Праніко, Д. Грещук і В. Лостен. Із священиків: протоархимандрит о. І. Патрилю, мітрат о. М. Бутринський, о. ректор С. Чміль, о. І. Гриньох, о. Дащкович, о. Євтимій, о. І. Музичка, о. І. Хома, о. М. Матичак. Дияконували о. д-р Дацько і о. Рафаїл Турконяк. Співав хор Малої Семінарії. На Службі Божій були представники українських установ, амбасадор Кореї з дружиною та представники політичних, суспільно-ромадських та патріархальних організацій.

Перед Службою Божою Патріярх іменував мітрапом ректора Малої Семінарії о. Степана Чміля. Нісля Богослужби відбувся обід на честь Патріярха, на якому промовляли Єпископ І. Борецький, о. д-р І. Гриньох, голова УПСО проф. Петро Зелений, представник ОУН(р) і ОУВФ інж. Іван Кашуба, голова Товариства за Патріярхат в Америці д-р Накроцький, голова ЦК ЦУКЦ інж. І. Кудлик. В складі делегації з Великої Британії, м. інш. були присутні: д-р Юліян Заблоцький, д-р. І. Равлюк від СУБ та голова Крайової Управи СУМ в Англії Богдан Гаргай.

Наступного дня відбулися наради єпископів, на які прибули вище згадані Владики.

Східня Конгрегація напередодні святкувань черговий раз заборонила єпископам приїхати до Риму не тільки для відзначення Ювілею Патріярха, але й для відбуття свого Синоду. З цього приводу решта українських єпископів не прибули до Риму.

(З незалежних від Редакції причин цей репортаж про відвідини Патріярхом Америки появляється з запізненням).

ПОДЯКА

Усім Відділам ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ, організаціям, товариствам і окремим особам, які склали свої побажання і привіти з нагоди Свят Різдва Христового, висловлюють цири подяку

Головна Управа ООЧСУ
Редакція і Адміністрація „Вісника ООЧСУ”.

ЗА РОЗВАЛ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Резолюції Конференції АБН

Конференція АБН закликає всіх некомуністичних представників в ОН вимагати рівноправне представництво в ОН для революційних організацій поневолених націй, активних на своїй окупованій території й на еміграції, подібно до представництва Палестинської Визвольної Організації (ПЛО).

Оскіркти й засудити на форумі ОН російський колоніалізм, імперіалізм, шовінізм, етноцид і лінгвіцид, русифікацію, концтабори, табори примусової праці, арешти і запроторювання до психотюрем свободолюбивих політичних і релігійних в'язнів та вимагати вільного виїзду з Советського Союзу і сателітних країн для тих, що того бажають.

Конференція АБН постановляє:

Змусити уряди вільного світу протидіяти всячими способами русифікації, економічному визискові і винищуванню поневолених народів.

Суворо засудити й домагатися знесення всіх концтаборів по всій советсько-російській імперії і сателітних країнах.

Вимагати звільнення всіх політичних в'язнів, за суджених і запроторених за їхні національні, політичні і релігійні переконання.

Вимагати припинення стосування хемічних і медичних засобів для ломлення сили волі політв'язнів, з метою вимушувати від них пскажні заяви.

Вимагати припинення переслідування борців за волю, віруючих у Бога і культурних діячів, які становять в обороні суті й духу їхніх націй, без чого нація гине. Без національної культури немає світської культури.

Вимагати відтягнення російських окупаційних військ та комуністичного терористичного апарату з територій поневолених народів у СССР та сателітних країн.

Вимагати відновлення національної суверенності для всіх народів, поневолених російським імперіалізмом у СССР, та для сателітних країн, а також для поневолених у штучній югославській державі народів.

Закликаємо вільні народи започаткувати політику радіопересилань публічними й приватними станціями, що підтримувало б і надихало б до дій поневолені народи.

Відмовити всяку допомогу тим, що практикують тиранію й неволю, яка має допомогати розбудовувати російську військову потугу, виповідаючи всі економічні договори з СССР та його сателітами, а допомагати визвольним рухам, які борються за розвал цієї останньої варварської колоніальної імперії в світі і за знищення комуністичної системи невільництва. Засудити військове вторчення Москви й Куби в Анголі й перепиняти цю та можливі майбутні інтервенції.

Закликаємо Церкви вільного світу покинути спів-

Михайло Кушнір

ПРОБЛЕМА ЖИВОЇ ТРАДИЦІЇ

Дві форми зоставання минулого.

В історії європейської культури висловлено про традицію багато шанобливих похвал і багато суворих обвинувачень. У ній добавали підстави ладу, запоруку тягlosti розвитку, най-цінніший чинник формування людської особовості. Але водночас прихильники раціоналістичних і радикальних поглядів переконували, що власне прив'язання до традиції перешкоджаєсяся вищі, запляновані й розумніші щаблі поступу, що воно затіснює свободу творчого духа.

Спір між традиціоналістами й антитрадиціоналістами тривав довгі століття. Аргументи, якими в тій ідейній боротьбі послуговувалися, повторювались загалом так одностайно, що можна було говорити про відносну стабілізацію проблеми. Щойно ХХ-те сторіччя, а особливо повоєнні роки, виявили потребу нового погляду на проблему традиції, роблячи з неї, на мою думку, найглибшу й найвагомішу, а водночас найпекучішу проблему нашої епохи.

Причин для цього багато. Захистання віри в оптимістично-раціоналістичну доктрину поступу, щораз чіткіше бачене розходження між освіченою і неосвіченою верствою, зрозуміння

працю з Москвою та іншими атеїстичними комуністично-тиранськими урядами й нав'язувати екуменічні зв'язки не з „Церквою“ Кремлю, а з передслідуваннями катакомбними Церквами.

Закликаємо інтелектуальні кола вільних народів, зокрема лавреатів нагороди Нобеля, стати в обороні всіх політично переслідуваних і ув'язнених у СССР та сателітних країнах і всіх країнах, підбитих комунізмом, тому що їх переслідують за захист най-дорожчих прав національної незалежності й людської свободи. Просимо їх запропонувати Валентина Мороза, засудженого на 14 років ув'язнення і важких тортур за відвагу виступити й писати в обороні національних, релігійних і людських вартостей, на кандидата Нобелівської нагороди.

Якщо вільні народи світу не хочуть бути поневолені органами КГБ і не хочуть, щоб панував закон джунглів, то вони мусять боротися за національну самостійність, за гуманність і моральність, засновані на релігійних засадах.

різниці, яка існує між „знати” і „бути”, шукання сенсу й живої правди власної епохи, сповненої хаосу, турбот і хвилювання. Хто ми? Куди йдемо? Звідки походимо? Чи існує одна спільна тривала європейська культура і чи має перед собою майбутнє? Що ділить, а що об’єднує різні верстви народу? Оце проблеми, які нуртують в душі сучасної людини сильніше, ніж будь-коли раніше.

Намагаючися у світлі цього досвіду окреслити роль традиції, треба усвідомити факт, який, хоча нескладний і очевидний, дуже рідко був належно оцінюваний. Ідеться саме про те, що існують дві різні форми залишення минулого. Минуле, особисте як і збірне, залишається деколи завдяки тому, що про нього знаємо й пам'ятаемо, а деколи завдяки тому, що ним живемо.

Є факти з характером одноразових неповторних подій, які проминають у моменті, коли виб'є їхня година і вони відходять у минуле, ніколи вже не повертаючись до життя. Вони залишають тільки документальні сліди, завдяки яким людський розум може їх приблизно відтворити і зберегти в добродійному світі спогадів, у світі знання про те, що було. І є такі факти, які, посідаючи власну тяглість існування живуть у теперішності, подібно як жили в минулому.

В кожній теперішній хвилині триває певне минуле. Воно виявляється практикуванням заходів, які зобов'язували предків, вірністю служби тим самим ідеалам, подібністю обичаю, релігії, мови. В характері, в уяві, в стилі мислення і діяння, в настроях і уподобаннях виявляється багатократно ця несвідома, невирозумована сила минулого, що живе в теперішньому часі. Воно становить істотну складову частину нашого існування, є дійсністю чинно і відповідально стверджуваною.

Значення цих обох форм залишання минулого та роля, яку недавано кожній з них в загальній опінії, бували різні в різних епохах.

Чим більша подібність заходить поміж форма-

ми життя окремих поколінь, тим сильнішу ро-лю здобуває жива традиція. Коли сьогодні по-дібне до вчора, це значить, що вчора живе в сьогоднішнім дні. Віра батьків залишається без-посередньо як практикована віра синів, знаряд-дя й форми праці предків надалі вживається як знаряддя праці нащадків, давні звичаї й оби-чай мають силу, що в'яже і зобов'язує сучас-них. Тоді минуле не проминає, але залиша-ється в щоденних, реальних чинностях людей. Живучи саме так, а не інакше, вони дають сві-доцтво зв'язку з давністю, потверджують ре-альний зв'язок між поколіннями. Традиція то-ді доступна кожному, бо участь у біжучому житті є водночас участию в світі традиції, який хоча постав колись, але не проминув і живе в теперішності.

Змінюється стосунок до традиції тоді, коли між поколіннями починають поставати різни-ци. Коли починають закріплюватися форми жит-тя відмінні від тих, які зобов'язували вчора, то-ді минуле не може вже залишатися в біжучому житті, в реальних чинностях живих людей. Во-но залишається вже тільки в пам'яті. Віра, яку вже не визнаємо, обичай, який вже не в'яже, знаряддя, якого вже не вживаємо, вартості, в які вже не віримо — все те переходить до сві-ту спогадів, як явища, які були, але які вже реально не існують. Щоправда, покоління живу-чих продовжує в певних засягах те, що існу-вало раніше, і таким чином дас вираз живої традиції, але щораз важливіше значення здо-буває собі та традиція, про яку тільки знаємо. Від зникнення охороняє її знання, пам'ять, пі-тизм. Доступ до неї мають ті, які цим шляхом знання і пам'яті можуть і вміють піти. Участь у біжучому житті не дас вже зв'язку з тією цілою традицією, яка вже зникла з життя, за-лишаючись тільки в ідеальному світі спогадів. Вона стає тоді власністю старців, які передають про неї легенди, вченіх, які її реконструюють. Чим старша якась культура, чим доско-налішою історичною пам'яттю володіє, тим ба-гатшим стає світ речей, вилучених з біжучого життя, світ спогадів. Тому протягом вікового розвитку Європи цей світ здобував щораз нові здобутки, осягані поширенням овидів історич-ного бачення, систематичними науковими до-слідами. Але особливо XIX сторіччя незвичай-

но поширило межі цього пригаданого й за-пам'ятаного світу.

Перемога пам'яттєвої форми залишання минулого — в XIX сторіччі

На це було багато причин. Передусім роз-лад давніх групових спільнот різного роду — але особливо станових і сусідських. В обсягу таких груп витворювався окреслений і трива-лий життєвий стиль, що був продовженням обичаєвих і обрядових форм життя предків, знаменом вартісної власної відрубності. Змін-ливі умовини політичного життя, усування меж, що ділять окремі суспільні верстви, зрів-няння прав і обов'язків людей вели до витво-рювання однакового для всіх стилю життя. Він набував найчастіше буржуазного або маломі-щанського тавра, ставав здебільша ніяким сти-лем, позбавленим характеру і пластики. Але для верств раніше упосліджених завжди було авансом визбуватися власної оригінальної ві-друбності і „дорости“ до того загального „ви-щого“ стилю. Плекання власної традиції в мові, одягу, звичаї, поглядах ставало перешкодою в цьому змаганні до зрівняння і уподібнення. Подібний процес доконувався серед вищих ра-ніше верств, бо їхня відрубність щораз біль-ше затиралася. На цих шляхах витворювався певний життєвий уніформізм — може найчіт-кіший в З'єднаних Стейтах Америки. В таких умовинах зникали давні традиційні відрубнос-ти, а нав'язування до минулого ставало ви-ключно інтелектуальним процесом. Поставав — ще й нині популярний — міт сірої людини, в якої життя минуле не доходить виразніше й сильніше до вислову. В цьому самому напря-мі вели й інші чинники. Великі міграційні про-цеси, типові для XIX сторіччя, перекидали люд-ські маси з місця на місце, зі села до міста, з континенту на континент. Рвалися вузли, що зв'язували одиниці з землею, з громадою, ото-ченням. Замовкав голос традиції, який раніше промовляв тотожністю домів і домашнього об-ладнання, атмосферою батьків і дідів, живу-чих „тут“ і „так само“, перед десятками літ. Одиниці починали своє життя від себе самих, переставали бути кільцями ланцюга поколінь.

Подібно техніка казала дивитися в майбут-нє. Вона приносила щораз нові вдосконалення

і ставила нові вимоги людям. Продовження давніх форм праці виявлялося відсталістю. Перемагали ті, що вміли переформовувати свої призвичасні і свою рутину. Загально техніка легко перемагала в міських промислових середовищах, позбавлених глибших контактів з минулім. Але вона зустрічала сильні перешкоди в селі, на полі рільничої праці. Це, між іншим, діялося так тому, що в сільському світі куди більшу роль рідігравало підтвердження в теперішності того, що існувало й зобов'язувало раніше.

Ці й інші фактори спричинили до того, що впродовж XIX сторіччя роля життєвої форми залишання минулого значно послабла. Життя втрачало зв'язок із минулім, а його конкретна рігнорідність не знаходила відпліву в нових, одноманітних і затомізованих водночас умовинах людського буття. Засаднича людська постаوا набувала проспективні прикмети і визбувалася традиціоналістичних прикмет.

Втрачаючи остою в житті, минуле тим сильніше домагалося від свідомості охорони.

Розквіт історичних дослідів, пістізм до історичних пам'яток, охорона руїн і забутків, перемога історичної методи мислення в багатьох ділянках — не є плодом особливого росту ролі минулого в біжучому житті, але є радше вислідом втрати живого зв'язку з давниною, шуканням у ділянці пам'яті того, що втрачено в конкретній дійсності.

Протягом XIX і XX сторіч цей видобутий із забуття світ розростався щораз більше, а круг цього пам'ятевого історичного овиду переступав щуплий овид переживаного минулого. Історичні досліди виявляли щораз багатше минуле, що зникло з життя.

Між „жити чимсь” і „знати ї пам'ятати про щось” — розкривалося провалля. Але гордий зі своїх перемог історизм обіцяв його вирівняти, беручи повністю на свої плечі труд утримування традиції і культурної тягlosti. Довір'я до науки, яке особливо сильно зросло в другій половині XIX століття, променювало теж і на історичне знання. В публічній опінії — особливо серед інтелігенції — закріпився погляд, що тільки ця інтелектуальна форма залишання минулого має вартість і значення. Всякі

життєві форми — і так уже сильно послаблені суспільно-господарськими обставинами — вважалися за гірші. Їх трактовано як вираз неповних і недосконаліх, властивих тільки масам, контактів з минулім. Його багата, різномірна, важлива спадщина могла бути охоплена і засвоєна тільки іншими шляхами. В тих умовах формувалася традиційно-інтелектуалістична доктрина культури, що була виразом змагань і надій переможного історизму.

(Закінчення буде)

БО ВІН — СИН КОМАНДИРА

Юрія Шухевича етапували до Львівської тюрми КГБ. Наблизжалася осінь. Кілька днів раніше — 21 серпня 1958 року — в день, коли Шухевича мали звільнити після десятирічного ув'язнення (йому було тоді 25 років), українському політ'язневі вручили новий ордер на арешт, мотивований фальшивим звинуваченням в антисоветській агітації серед в'язнів Владимірської тюрми.

1 грудня 1958 р. відбувся суд над Юрієм Шухевичем. Вирок — 10 років виправно-трудових колоній. У листі до голови Президії Верховного Совету Української СРР сталінський політ'язень писав з цього приводу: „Згідно з бажанням КГБ я отримав 10 років ув'язнення. Хоч про причини засуду я здогадувався раніше, але незабаром мені довелося переконатися, що мої здогади мають під собою ґрунт (...). За кілька тижнів мене викликав старший лейтенант Гальський і в разом візняв, безумовно, що вирок, винесений на підставі фальшивих зізнань свідків, безпідставний, але (наводжу його слова). „З виними поглядами, з вашими переконаннями ми не можемо випускати вас на волю...“ Я повинен був дати докази своєї лояльності у вигляді прескоіференції, статті, брошури чи виступу через радіо, в яких мав осудити Організацію Українських Націоналістів і свого батька. „Якщо ми були б певні, що ви будете розмовляти з нами на подібну тему, то нам не довелося б вдаватися до таких методів, як арешт і суд“, — сказав на закінчення Гальський.

Звертаючися до Юрія Шухевича, Гальський цинічно сміявся. Тим часом висловлювання офіцера КГБ Клементія Гальського (до речі, його „літературне псевдо“ — Клім Дмитрук) вказують на притаманну органам КГБ аморальність, яка проявляється не тільки в самому факті існування КГБ, а, звісна річ, і в їхніх методах праці. Ця характеристика так званих „сторожів комуністичного світогляду“ загальновідома. Проте постає парадокс: ця аморальність, яку ототожнюють із найпочеснішим громадянським обов'язком, підкresлює не так цинічну підлість і нелюдяність КГБ, як мужність громадян, переслідуваних за їхню боротьбу проти цієї аморальністи.

Юрій Шухевич належить саме до тих мужніх, що

Оксана Керч

НАША ГОРДІСТЬ

Не буває, мабуть, свята поза межами України, щоб на ньому не грали, не співали чи не ставили щось із музичної спадщини нашого великого композитора, Миколи Лисенка. Микола Лисенко в рівній мірі популярний в нашему народі, як і геніальний поет Тарас Шевченко. На жаль, у широкому світі, де прославились набагато менші композитори — ім'я Миколи Лисенка мало відоме. Чи може він своїм талантом, ерудицією, професійністю не дорівнює іншим прославленим? Щоб відповісти на це питання, слід познайомитись з особою композитора.

Мало знати, що він — батько української модерної музики. Що народився в 1842 році, а помер в 1912-ім. Що він для нашої музичної мови є таким же Колюбом, як Тарас Шевченко для нашої поезії. Мало декламувати, що все його життя проходило в підневільних умовинах царської імперії, що його ім'я старанно замовчувалось ворожими критиками, що заборонялись його опери до вистави московськими цензорами, які запевняли світ, що нема і не бу-

стали жертвами КГБ. „З вашими переконаннями ми не можемо випускати вас на волю...” чуються, немов крізь поганий сон, слова кагебіста Клементія Гальского. А за ними задушевний регіт.

Все життя Юрія Шухевича — це свідчення про те, як органи так званої державної безпеки протягом десятків років знищаються з людини, єдина провіна якої — вважати, що її найблагородніший обов'язок — чесність супроти себе й супроти інших.

Конфлікт між Юрієм Шухевичем та працівниками КГБ — це насамперед конфлікт між Юрієм Шухевичем і режимом, який не міг би проіснувати хвилини без кагебістських хоронителів. Отож і рішення минулого року сина командира Української Повстанської Армії Романа Шухевича — відмовитися від советського громадянства — цілком закономірне явище. Бо як можна бути громадянином держави, де свобода думки, — порожнє гасло, яким наповнюють тaborи примусової праці, де за власні погляди карають повільною смертю в ув'язненні, Юрієві Шухевичеві минув 15-ий рік, як його, невинного, кинули за гррати. Перший термін — 10 років тaborів. Другий термін — знову 10 років тaborів. Третій термін 5 років тюрми, 5 років тaborів, 5 років заслання. Разом — 35 років позбавлення волі. Нині Юрій Шухевич у Владимірській тюрмі. Мають звільнити його 1987 року.

I. Іваненко

де України. Мало знати, що всі вимушенні монографії й усі „спогади сучасників” у советській дійсності, навіть спогади його сина Остапа Лисенка, які з'явилися кілька років перед смертю сина, повні перекручень, а то й брехні, спростовані, убого видані! Мало знати, що в своїх спогадах (а може й не його?) син цитує якісь батькові листи з Німеччини до рідних московською мовою, тоді як Микола Лисенко цього ніколи не робив. З публікацій та листування сучасників Миколи Лисенка відомо, що наш композитор принципово не вживав московської мови ні публічно, ні в приватному листуванні.

Советська наука і література — притча во язиціх. До неї ніхто не ставився серйозно і нікого не переконають московські вигадки, немовби українська інтелігенція була спаралізована страхом або неймовірно захоплена московською мовою та культурою і тому не вважала за потрібне вживати своєї мови, шанувати свою культуру.

Важко на еміграції оцінити імпозантну постать батька модерної української музики в усіх вимірах і ще важче знайомити з нею світ. Важко, але не неможливо. Просто страшно стає, коли пригадаємо, скільки дорогоцінного місця в наших убогих публікаціях присвячували наші нечисленні музикологи чужим або змосковщеним композиторам, всяким Глінкам, Чайковським, Стравінським, стократ оціненим чужими, і як мало уваги ми присвятили Лисенкові! Ми його просто віддаємо советським цінителям, які ролю Лисенка в українській музиці приємно і його значення поступово знецінюють.

Народився Микола Лисенко 22 березня 1842 року в шляхетній родині Лисенків, Болюбашів, Оканорів. Предок Миколи Лисенка Вовгур-Ліс — хмельничанин Кривоносівського полку. Свідомість козацького стародавнього роду відбилась великою мірою на характері композитора, який і належав до тієї громади киян, яка вживала з достойною гордістю виключно рідної мови, володіючи вільно, як це було в звичай французькою, німецькою і московською.

Перші лекції гри на фортепіані отримав Ли-

Y posadachimba syvintiliia mogoporti helyary, mo no-
takacca ak sanzhinba seccyliia, jirkap! sunyettin monha-
nats hulita kpoan importow osholo jirkas tura. Jirkop-
pa. Mr. Bepponi, kozin salayans godi kpoan ha qobin inqiratisti
horo parhky bih hilyab eege noraho, i kolo upyakusna
Y mikakel Biabiliton sarkinkara harfijatia qapman
mocgata no jirkapa.
Amjina Pordzhie, arkin nar jocbiti betepnipesa, mo lo
ton mycteri boyu kpoa. B tux raxx ne gya yhibege-
jphanin choqic jirkayashra. Pordzhie poakpns bery i in-
uyctine upyakusno jiltty kpoen.

3a kirkha rothun hicja toro A-p. Uxekme Kipker —
Korjumih rehapa, jirkap! kohntehthaphoi
Apmi — ctreppiin, mo lo Biabiliton mae roctpe sanzhin-
ha jirkap! —

THE HOME OF JAZOPAK BANHTHON

Любимые языки и языковедение в японской языкоисследовательской школе
XIX–XX веков

У 60-річчя з дня смерті

КОЗАК-СВЯЩЕНИК АГАПІЙ ГОНЧАРЕНКО

Про небуденну постать Американської України, про козака-священика, який помер 60 років тому, від Українського Бібліотечного Товариства в Америці внесено на XII Конгресі УККА В Нью Йорку резолюцію, піддержану представником АДУК проф. Симоном Вожаківським, з дорученням новообраній Екзекутиві докласти всіх старань перед американськими федеральними чинниками, щоб могилу о. А. Гончаренка в Гейворді, в Каліфорні, визнати за історичну пам'ятку.

Ще задовго до о. Гончаренка прибували українці до Америки, але о. Гончаренко залишив по собі найглибший слід з-поміж перших переселенців. Слід згадати Івана Богдана з Коломиї, який приїхав з капітаном Джоном Смітом у 1608 р., приятелем якого був українець д-р Л. Богун, що згинув 1620 р. в боротьбі із еспанськими конкістадорами. Під час боротьби на незалежність Америки зустрічаємо таких українців, як Антін Самбір, Альберт Русин, Михайло Дорош, Микола Бізен, Р. Смік, І. Отаман. Після невдалої польської революції 1830-1831 років до Америки прибувають брати Петрушевичі, Адолф та Франціс, які згинули в боротьбі за Тексас. З часів Громадянської війни залишилися згадки про таких українців, як Іван Мара, Андрій Подольський, генерал Василь Турчин.

Із короткої автобіографії довідуємося, що Андрій Онопрійович-Агалій Гончаренко народився 19 серпня 1832 р. в селі Крив'яні на Київщині, де його батько був священиком. Бабка його була міщенкою з роду Богунів, а дід теж походив з козацького роду. Вчився в Київській духовній семінарії і 1853 р. вступив до Печер-

---

він поклав компрес зі шпанських мушок і зробив повторне кровопускання з поміччю п'явок. Також поклав компреси на його ноги.

„Я відчуваю, що помираю, — сказав Вашингтон, — і прошу вас дати мені спокій”.

Помер він 14 грудня 1799 року.

Д-р Густав Бравн, що був серед лікарів, які рятували Вашингтона, написав у 1800 році, що, на його думку, смерть Вашингтона спричинило надмірне кровопускання. „Ми вірили, що наш спосіб лікування правильний”, — заявив д-р Бравн.

ської Лаври, де постригся в ченці, діставши ім'я Агалія. Незабаром Київський Митрополит Філарет робить його своїм „книгодержцем”, а згодом він стає зв'язковим по монастирях і селах.

В 1857 р. призначено Агалія Гончаренка ієродияконом при російському посольстві в Аtenах. Раз назавжди покинувши Україну, він від'їжджає з Одеси до Греції і входить у контакт із протицарськими політичними діячами, як Герцен у Лондоні. Одного разу, коли він кидав у поштову скриньку листа до Герцена, царські шпигуни, які постійно слідкували за ним, арештували його з метою повернути через Туреччину в Росію. В Константинополі приятелі помогають втекти йому і перестранспортувати до Лондону, де він прожив до 1861 р. Опісля Гончаренко повертається до Греції, де на Атонській горі висвячується на священика.

Бувши глибоко релігійним, Агалій Гончаренко відбуває паломництво до Святої Землі. Царські шпигуни знову почали його переслідувати, і він втікає до Єгипту, до Каїро, після чого знову повертається до Греції. В 1863 р. він рішає виїхати до Америки. Зі Смирни він відпливає кораблем до країни волі.

В 1865 році Гончаренко прибуває до Бостону, звідки переїжджає до Нью Йорку. Тут він одружується з італійкою Альбіною Чітті, включається в релігійне життя православних греків та православних слов'ян, українців, москалів, білорусів. Він викладає грецьку мову в євангельській школі, різьбить в дереві й металі та працює складачем у Біблійному Товаристві. Згодом греки запрошують його до Нью Орлінсу, де він закуповує слов'янські черенки з наміром видавати газету для поселенців в Америці з метою розкривання національного гноблення і експлуатації українців в Російській імперії. В 1867 р., коли Америка закупила в Росії Аляску, американський уряд запросив о. А. Гончаренка видавати газету для вияснення місцевому населенню засад американської конституції та принципів американської демократії. Гончаренко почав видавати в Сан Франціско, в Каліфорнії, двотижневник англійською, російською та українською мовами, який він назвав „Аля-

ска Геральд", до якого з часом додав назву „Свобода". Перше число „Аляска Геральд" вийшло 1-го березня 1868 р. Там тоді англійською мовою була надрукована стаття п.н. „Інтересні ідеї Т. Шевченка" із переказом змісту поеми „Кавказ", „Послання" й „Дум". Гончаренко в тій газеті обороняв населення проти експлуатації його компаніями торгівлі шкірами й військовою окупаційною владою, через що йому уряд відмовив грошових субвенцій і він мусів закрити газету в 1873 р. Гончаренко видав для військової влади Аляски російсько-англійський розговорник й написав про українських козаків статтю в „Окленд Інквасер" 1899 р., яку „Свобода" передрукувала. За Гончаренком козаки-українці це нарід „вищого полету духа" й „високо розвиненої моралі". „Культура України пов'язана із культурою грецькою та єгипетською, пише він. — „Безперестаний вандалізм — це засада москалів, і тим вони різняться від українців-козаків.

Гончаренко характеризує відносини між Москвою й Україною як відносини еспанців до інків в Перу, де еспанці під проводом Пізара вигубили їх, збуривши їх святыні, історичні пам'ятки, а навіть цілі міста. Те саме, пише він, учили москали з козаками, руйнуючи заборону волі України й оборонця християнської цивілізації, Запорізьку Січ за наказом цариці Катерини. Козаки ніколи не визнавали іншої форми правління крім демократії. Він закінчує свою статтю стверженням, що українці здержали азійські орди перед їх наїздом на Європу, обороняючи європейську цівілізацію від варварів. „Ми невдоволені з московського ярма, — пише він, — і готові повстати в обороні нашої незалежності. Ці наші почування ніколи не загинуть". Підписав що статтю Агапій Гончаренко: „Козак Вільної України". Стаття ця була написана ще 1899 р., коли наші поселенці в ЗСА називали себе австрійками, поляками, чехами чи руськими. Навіть закуплений ним хутір біля містечка Гейвард в Каліфорнії Гончаренко назвав „Україною". На основі „книги вписів" цей хутір відвідало 18 тисяч людей.

З вибухом Першої світової війни Агапій Гончаренко покладав великі надії на визволення України з-під московського ярма. Він казав: „Наш край, джерело козацтва, як же Фенікс,

воскресне на добро людям, вічну правду і волю". А 2-го лютого 1873 р. в „Віснику Аляски-Свободі" він писав: „Козакуючи по світу вже кілька років меж всякими людьми, я не бачив ще нічого кращого, як тебе, українська земле! Ой люба моя, мамо моя, мамо моя! Я не піду жити з тобою, бо там москаль-сквернинець панує ... Україно, моя ненько!"

В сторіччя його прибууття до Америки, в 1965 році відбуто ряд імпрез й видано ряд пам'яток, а недавно англійською мовою вийшли книжка „Фадер Агапіюс Гончаренко, ферст Юренін пріст ін де Юнайтед Стейтс" Теодора Луцева в перекладі д-ра Вол. Душника у видавництві УККА та стаття Мих. Бурика в „Українському Квартальному" весною 1976 р. том 32, в якій порушено справу його оселі „Україна" й створення з неї у 200-річчя Америки історичного заповідника при допомозі федерального уряду.

Його дружина Альбіна померла в березні 1915 р. мавши 81 рік, а він сам 3 чи 7 травня 1916 р. Він заслуговує на те, щоб американський Уряд видав поштову марку з його портретом. Мих. Бурик пропонує створити на його оселі „Україна" музей і культурний центр.

Український Конгресовий Комітет Америки має тією справою зайнятися.

Д-р Ол. Соколішин-старший бібліотекар

ДОБРОДІЯ

Наприкінці минулого сторіччя дослідник Х. Лопарев виявив у бібліотеці серед медичної літератури Льоренцо Медічі рукопис під назвою „Алімма" (в перекладі з грецького — „Масті").

Трактат був написаний у XII ст., складався з п'ятьох частин і являв собою медичну енциклопедію. Автором цієї праці, як пощастило встановити, була київська княжна, внучка Володимира Мономаха Євпраксія.

Історія появи цієї енциклопедії така. Євпраксія ще дівчинкою в Києві з захопленням вивчала народну медицину, збирала лікарські рослини і лікувала людей. За добре діла її прозвали Добродією.

*****
ПОДОБАЄТЬСЯ ВАМ НАШ ЖУРНАЛ?
ПЕРЕДПЛАТИТЬ ЙОГО ВАШИМ
БЛИЗЬКИМ
*****

Іван Левадний

ДІЖДЕМОСЬ ТАКИ І МИ СВОГО ВАШІНГТОНА

З великою урочистістю 215-мільйоновий американський народ, що постав з різних рас і національних груп, серед них і української, відзначав двохстоліття свого самостійного існування, започаткованого Декларацією Незалежності, в якій полум'яніють слова, що всі люди створені рівними і Творець обдарував їх певними невід'ємними правами, до яких належать Життя, Свобода, здобування Щастя.

4-го липня с другій годині по полуничні у „місті братерської любові”, Філадельфії, як і в 1776 році, залунав Дзвін Свободи, до якого долучились дзвони по церквах і фанфари по школах, урядових та приватних установах цілої Америки. У Нью Йорку залунали гудки кількох сотень кораблів, що салютували З'єднаним Стейтам, а святковій параді кораблів-вітрильників з різних країн у ньюйоркському порті приглядалось 7 мільйонів людей.

Прибувши на запрошення американського Уряду для участі у святкуваннях англійська королева Єлизавета сказала у Філадельфії, що революція в Америці була лекцією, яка навчила стародавній Альбіон великої мудрості — „у відповідному часі та у відповідний спосіб зреќтися того, що неможливо вдергати”. На бенкеті у Білому Домі королева заявила: „Ніхто тепер не може сказати, що події, які трапились 4-го липня 1776 року, погіршили відносини між нами”, і відмітила необхідність існування незалежності в нинішньому світі.

Країною волі стала Америка зразу після того, як її відкрили відважні європейські мореплавці. Там почали селитись люди, що, нехтуючи небезпекою нападів індіян, закладали нове життя, сперте на принципах волі, сумління, слова і думок. Багата природа, широкі можливості для створення добробуту сприяли швидкому економічному розвиткові нововідкритого краю.

Це все йшло врозріз з плянами англійського уряду, який хотів бачити в своїх заокеанських володіннях лише базу для здобування сировини і збути. Самоуправа колоній чимраз обмежувалась. Губернатора призначала Англія. Парля-

мент встановлював висоту податків. Волелюбні переселенці-колоністи з обуренням сприймали обмеження їх свободи.

Для оборони своїх прав колоністи створили в 1765 році організацію „Сини Свободи” і на з'їзді представників колоній схвалили декларацію прав колоній та проголосили бойкот англійських товарів.

Антагонізм між колоніями і метрополією загострювався. У грудні 1773 року в Бостоні викинуто у море цілий вантаж чаю, перевезеного з Англії. 14 вересня 1774 року у Філадельфії зібралася Перший Національний Конвент, який проголосив конечність чинити опір репресіям.

Битва під Конкордом і Лексінгтоном 19 квітня 1775 року, подібно як 125 років перед тим битва на Жовтих Водах і під Корсунем на Україні, започаткувала визвольну війну.

Другий Національний Конвент 10 травня 1775 року у Філадельфії схвалив створення постійної армії і 16 червня обрав головнокомандувачем Джорджа Вашінгтона. Прийнявши під Бостоном армію в 14 тисяч вояків, Вашінгтон запровадив у ній дисципліну, заходився укріпляти узбережжя і у березні 1776 року вигнав англійців з Бостону.

Перемоги викликали велике піднесення. 4-го липня 1776 року Другий Національний Конвент у Філадельфії проголосив Декларацію Незалежності, текст якої опрацювали визначні керівники визвольного руху Томас Джефферсон, Бенджемін Френклін, Джан Адамс, користуючись кращими працями про державний устрій із забезпеченням якнайширших прав людини пера Вольтера, Руссо, Монтескьє, Дідро. Не виключено, що предметом їх уваги була і Бендерська конституція гетьмана Орлика, передягнута широкими демократичними свободами, копії якої були розіслані по всіх західноєвропейських королівських дворах.

Війна з Англією тривала ще довгі роки і врешті скінчилася миром 3 вересня 1783 року, за яким Англія визнала самостійність своїх колишніх колоній у Північній Америці. 4-го березня 1789 року прийняв обов'язки президента

герой визвольної війни Джордж Вашінгтон, і молода держава вступила на шлях бурхливого економічного розвитку, поширила свої межі купівлею або приєднанням сусідніх земель і доктриною Монро закрила європейським державам шлях до втручання в американські справи. Громадянська війна 1861-1865 року між північними і південними стейтами завдяки мудрому керівництву президента Лінкольна привела до перемоги Півночі, скасування рабства муринів, централізації устрою, значного поширення внутрішнього ринку.

Америці симпатизували всі волелюбні країни, особливо поневолені народи, бачачи в ній доторговказ і до свого визволення. Американські ідеї рівності і братерства були близькі українському народові, який з козацьких часів уславився своїми широкими вольностями. Шевченко пророкував, що і Україна діждеться свого Вашінгтона „з новим і праведним законом”.

На американській землі поодинокі українці почали оселяватись з першої половини минулого століття, а з 60-их років почали прибувати заробітчани з Лемківщини, Закарпаття, а далі і з Галичини.

1-го січня 1865 року приїхав до Бостону український політичний емігрант, православний священик о. Агапій Гончаренко, що перед тим перебував у Західній Європі і, спіманий агентами царського уряду на листових звязках з редактором „Полярної Звезды” в Лондоні Герценом, не захотів повернутись до Росії, де чекали його неминучі репресії, а подався до Америки. 1-го березня 1868 року він почав видавати в Сан-Франциско газету „Свобода” і заклав там першу в Америці православну церкву в юрисдикції Царгородського патріярха.

18-го жовтня 1867 року, коли на Алясці спущено російський і піднесено американський прапор, багато оселених там українців переселились у Каліфорнію.

Масова еміграція українців в Америку почалась сто років тому, в 1876 році. Перший український греко-католицький священик о. Іван Волянський прибув у 1884 році до Шенандоа в Пенсильвінії, наступного року заклав там церкву і в 1886-1890 роках видавав український часопис „Америка”.

Інший священик о. Григорій Грушка, приїхавши в 1890 році до Джерзі Сіті, заснував 3-го вересня 1893 р. газету „Свобода”, що виходить і тепер, а 22 лютого 1894 р. братню допомігову організацію Народний Союз.

Слідом за тим почали творитися й інші українські забезпеченеві організації зі своїми газетами, складаючи пожертви на українські національні цілі та забираючи голос в українських політичних справах.

Спроби політичної організації українців Америки привели до скликання в 1915 р. Всеукраїнського Сейму в Нью Йорку з участию 295 делегатів і 600 гостей. У своїх резолюціях Сейм ствердив, що основною ціллю змагань українського народу є самостійна держава. Створена тоді Федерація Українців у ЗСА через розбіжність думок довго не проіснувала.

Проклямацію президента Вудро Вільсона проголошено день 21 квітня 1917 року Українським Днем зі зброкою на потреби потерпілих русинів воюючих країн.

Український Конгрес у Філадельфії в 1922 році покликав до життя нову політичну організацію Об'єднання Українських Організацій в Америці, ціллю якої була допомога народові на рідних землях.

Візита полковника Євгена Коновалця в 1929 році викликала патріотичне збудження ітворення в місцях українського поселення відділів Організації Державного Відродження України.

24 травня 1940 року створився Український Конгресовий Комітет Америки, як репрезентант 750 тисяч українців. 24 червня 1944 закладено Злучений Українсько-Американський Допоміговий Комітет — ЗУАДК — для допомоги українцям в їх переселенні за океан.

У Другій світовій війні взяло участь 75 тисяч молодих українців Америки.

У повоєнні роки з масовою еміграцією українців із Західної Європи, де вони опинились у висліді воєнних подій, стали творитись в Америці нові політичні організації.

При стотисячному здвигі українців з різних кінців вільного світу в 1964 році у Вашінгтоні був відкритий пам'ятник Шевченкові, чому без-

успішно пробували перешкодити протиукраїнські сили в цій країні.

У 1967 році відбувся в Нью Йорку Світовий Конгрес Вільних Українців, який встановив міжні зв'язки між українцями в різних країнах вільного світу і залишив постійно діючий орган — Секретаріат для унапрямлення і координації дій.

В різний час відвідали українців Америки єпископи Української Католицької Церкви: в перші роки після закінчення Першої світової війни — митрополит Андрей Шептицький, а приблизно 60-их і на початку 70-их років українці Америки вітали Владику-Ісповідника, Верховного Архиєпископа і Кардинала Йосифа Сліпого, якого вони однодумно вважають своїм Патріархом.

Часті приїзди до Америки провідника організації, голови АБН і заступника президента Європейської Ради Свободи Ярослава Стецька і його промови про міжнародний стан і напрямні щодо дальшої праці вносять величезне піднесення серед усіх українців-патріотів та прихильників української справи серед інших народів.

Кипить праця в клітинах ООЧСУ, де провадяться в різних формах протестаційні акції проти національних і релігійних утисків на Україні, кампанії в обороні українських політичних в'язнів, зокрема Мороза, Караванського та інших, збирання підписів під петиціями до голів урядів і ОН в справі невинно засуджених українців, пікетування репрезентантів совєтського режиму.

Зайняті працею в різних напрямках також організації інших середовищ — ОДВУ, ОУРДП, Товариство Сприяння Національній Раді, як і молодечі організації — СУМА, Пласт, ОДУМ, Ліга Православної Молоді, студенти, різні церковні, професійні та творчі товариства.

Щороку уряджувані Українські Дні і Тижні Поневолених Націй сприяють кращому ознайомленню американського світу з українською справою і приєднують до нас більшу кількість симпатиків з політичних кіл Америки.

Діяльність українців зростає. І хоч прогалина між американськими волелюбними демократичними прагненнями і наявною дійсністю ще досить велика, Америка невинно прямує до на-

мічених цілей і напевно внедовзі позбудеться своїх деяких ілюзорних надій на користі дегтянту та рішучіше стане на допомогу поневоленим націям.

ГРОШІ НЕ ПАХНУТЬ

Під час Першої світової війни військове спорядження і амуніцію найбільша в Німеччині фірма Круппа через нейтральні країни продавала Англії. Про це знав німецький уряд, але легальних заходів проти таких трансакцій повести не міг. Тепер те саме роблять численні американські компанії, продаючи через свої філії, ульюковані поза Америкою, стратегічні товари Кубі, яка своїм експедиційним корпусом допомогла Анголі скомунізуватись.

Конгресмен Данте Фаскелл, голова підкомісії Палати Репрезентантів у політичних і військових справах, з обуренням заявив: „Америка не спромоглася стримати кубинську інтервенцію в Африці і в той самий час американські корпорації наввипередки стараються підтримати ледве животіючу кубинську економіку”.

Список компаній, що „задніми дверима” заробили на торгівлі з Кубою 300 млн. доларів, виглядає, як „Хто є хто” в американському бізнесі. З-поміж тих численних корпорацій можна згадати такі, як Форд, Крайслер, Борг-Вагнер, Емерсон Електрік, Юнайтед Брендс, Істмен-Кодак, Морріс, Мабіл і багато інших.

Деякі конгресмени твердять, що торгівля з Кубою дає працю американським робітникам, нехтуючи політичну сторону справи: допомогу ворогові, який націлює свої цовєтського виробу ракети на їхню країну.

В ПОЛОНІ ТЕЛЕВІЗІЇ

Експерт від комунікації і колишній професор драматичного мистецтва Колюмбійського університету, Ерік Барнов твердить, що одного дня телевізія, не контролювана суспільством, стане для людини справжньою небезпекою, перебравши на себе освіту, науку, торгівлю, мистецтво і навіть політику. Тоді люди втратять здібність боротися з реальним життям і не матимуть потреби навіть виходити з дому. Свою освіту школярі здобуватимуть з телевізійного екрану, а дорослі люди керуватимуть своїми справами „віч-на-віч” із своїми партнерами. Офіс, такий, яким він тепер є, стане анахронізмом.

Барнов вірить, що навіть політична система перейде драстичну зміну. „Політики, — каже він, — передовитимуть громадські опитування протягом жвилін, ставлячи глядачам телевізії питання, а вони, натискаючи відповідні гудзики, даватимуть відповіді. Тоді ці опитування, які забирають тепер так багато часу, стануть просто електронічним процесом.

„Наши мешкання, — каже Барнов, — обернуться

В. Давиденко

„РОЗУМНІ ІДІОТИ” І КОМУНІСТИЧНА АГЕНТУРА

Справа почалася з Вотергейту. Американська ліберальна преса роздмухала її до неймовірних розмірів. Відійшли в тінь актуальні справи, сторінки газет заряснили статтями й коментарями на цю тему. Праця Конгресу і президента з його штабом була загальмована. Всі говорили й писали про Вотергейт і про людей з найближчого оточення президента. Західно-європейська преса дивувалась: навіщо стільки уваги і стільки галасу в зв'язку з цією жалюгідною справою? Кінець-кінцем нерви Ніксона не витримали і він почав робити одну помилку за другою. Він не встояв під ударами ліволіберальних журналістів і похилив голову, замість, використовуючи свій найвищий у державі пост, ударити кулаком по столі і заявiti: „Так, у штаб Демократичної партії просочились люди, які загрожують безпеці держави. І моїм обов'язком було провести інвестигацію, нехтуючи навіть „законними засобами”. А заяви і дії Мек-Говерна та його найближчих співробітників у демократичному штабі цього вимагали. І так престиж Америки в усьому світі невинно падав, а президент утратив всякий авторитет, не використавши своїх прерогатив.

Чи справді журналісти, які для „імпічменту” Ніксона діяли в добрій волі, виступали в користь Америки? Очевидно, були й ширі „законники”, „розумні ідіоти”, які, формально підходячи до справи, готов бути зрубати гілляку, на якій самі сиділи. Але надмірна запопадливість ліволібералів примушувала думати, що переслідують вони іншу ціль, як тільки бажання вивести на чисту воду всіх причетних до Вотергейту. Були серед них здебільша противники „естаблішменту”, єдиним бажанням яких

на своєрідні електронічні кокони, в яких громадянин майбутнього позбудеться багатьох психологічних проблем, покладаючись на телевізію, але будуть ізольовані від дійсності. Замість ходити щодня до школи, діти дивитимуться на екрані телевізії, волючи телевізійні програми забавам з однолітками.

„Ще не пізно вилучити телевізійні апарати, — перестерігає Барнов, — щоб повернутися з уявного світу до реального життя”.

було його здискредитувати, щоб розчистити шлях для крайньо лівих елементів.

Вотергейтську бурю Америка витримала, хоч вийшла з неї ослабленою і зневіrenoю в будь-якому державному проводі. Слово „уряд” стало синонімом корупції, а „виборці народу” втратили великою мірою його довір’я. Дуже симптоматичним є те, що у справі Вотергейту соєтська преса голосу не забирала, і Москва, радісно затираючи руки, мовчки приглядалась до того, що діялося в Америці.

Щоб зрозуміти необ’єктивність журналістів у справі Вотергейту, варто для прикладу пригадати направду скандальну історію з найближчим дорадником німецького канцлера Брандта, який виявився соєтським агентом. Як зареагувала на це німецька преса і громадськість? Шануючи авторитет влади, а зокрема її найвищого репрезентанта, вістки про зрадника появились лише в формі коротких інформацій, — і справу затушували. Сміття з хати не винесли. Канцлер залишився на своєму місці, соєтський агент був покараний, авторитет уряду не був захітаний. Про „імпічмент” ніхто не згадував.

Але американські демоліберали не вгавають. Їхня ненависть до „естаблішменту”, часто керована з дуже потасмних джерел, звернулася до одної з найбільш важливих для безпеки держави агенції — СіАйЕй. Вони зажадали дослідження її діяльності. І почали досліджувати, інколи в дуже неперебірливій формі, внаслідок чого цілий ряд відповідальних працівників СіАйЕй зрезигнували зі своїх постів, а діяльність цього „охоронця американської безпеки” була спаралізована. Найбільш секретні дані СіАйЕй опубліковувала преса, як розвагові сенсації, не раз наводячи навіть списки її за-конспірованих співробітників, внаслідок чого, наприклад, терористи вбили одного з них у Греції. Чи потягнено за це до відповідальності журналістів? Очевидно, ні. Навпаки, вони робили на цьому собі кар’єру, бо, мовляв, народ повинен знати все. Де, в якій країні народ повинен знати все про діяльність своїх розвідок, члени яких повсякчас наражають своє життя на небезпеку, щоб здобути матеріали, з пом’чю

яких можна запобігти великій шкоді для країни, зокрема Америки і так насиченої советськими, кубинськими і китайськими шпигунами.

Подібне діється у відношенні до ЕфБіАй. 48 років з величезною користю для країни керував нею Едгар Гувер, розкривши тисячі шпигунів, здобувши собі загальну повагу в Америці та закордоном і ненависть комуністів. Але після Вотергейту і смерті Гувера на чолі цієї організації стоїть уже третя особа, яка не має й десятої частини того досвіду, що його нагромадив Гувер. На адресу СіАйЕй і ЕфБіАй ліберальна преса виписує різного роду інсинуації, компромітуючи в очах загалу їх як установи, що становлять хребет безпеки країни.

І всього цього ще замало для тих „розумних ідіотів” і тих термітів, що підгризають коріння найдемократичнішої в світі країни. Ще кілька років тому преса зчинила несамовитий рейвах у зв'язку з „корупцією поліції”. На кожного полісмена рядовий американський громадянин став дивитися як на хабарника, зв'язаного з мафією. А тим часом екстремістичні організації виповіли формальну війну поліції. Це вже не боротьба із злочинністю, коли полісмен старається зловити злочинця і злочинець тікає від полісмена, а полювання терористів на людей у гранатових мундурах, убивання їх із засідок, підкладання бомб під поліційні станиці. Точної статистики убитих полісменів не подається, але загально число їх обраховується на сотні. Чи заохочує це молодь до служби, яка має свою ціллю охорону ладу і законності? У книжці „Суперкап”, написаний справжнім героєм, що добровільно пішов працювати в так званий „карсквед”, відділ поліції, члени якого, переображені в цивільний одяг, ішли в найнебезпечніші райони Нью Йорку, щоб вишукувати там найбільш небезпечних злочинців, докладно описується це „балансування на лезі бритви”. Він мав молоду жінку, яка кожного вечора проводила його на роботу, не знаючи, чи повернеться він додому. Автор цієї книжки твердить, що після проведеного серед ньюйоркської поліції „чистки” з-поміж 30.000 полісменів виявлено лише 30 гідних покарання.

Але терміти не обмежуються поліцією і розвідкою — вони пролазять також до армії, навіть до корпусу морської піхоти, елітарної час-

тини американського війська, де ведуть розклавову роботу.

Останнім часом зауважуємо в американській пресі ще одно дуже сумне явище: намагання здискредитувати, оплюгаючи в очах читачів історичні постаті, розвіяти створені довколо них історичними подіями ореоли, зревідувати історію Америки. Виходять окремі книжки про інтимне життя президентів, у яких представляється в дуже непривабливому світі їхнє моральне обличчя. Кеннеді, Форд, Джансон, Айзенгауер — усі вони, мовляв, брехали на прес-конференціях, обманювали не тільки журналістів, а й увесь американський народ. Нікого не милує перо журналіста, який пропонує свій сумнівної якості товар читачеві, щоб захистити у нього повагу і довір'я до державних мужів-нелібералів. Зовсім недавно з'явилася „сенсаційна” книжка спеціально пресвячена любовним пригодам Ніксона.

Враз із політиканами й журналістами — шукачами сенсацій підгризають мораль американців кінопродюсери і власники телевізійних програм. Ці вже діють більше на молодь, насичуючи сексом і злочинами кінофільми та телепередачі. Вони йдуть до політики через антикультуру, переконуючи молодь, що людина може досягнути владу тільки через насильство, обман; що в Америці немає патріотів і чесних людей. Патріотизм — постійний об'єкт насмішок для цих суб'єктів.

А „розумні ідіоти”, про яких писав Ленін, як про людей, що в добрій вірі підривають могутність своєї країни та мораль її населення, уподібнюються тому ведмедеві, який, бажаючи зробити добру прислугу своєму другові („народ має знати все”), б'є його каменюкою по лобі, щоб убити муху. Такі люди свідомо чи несвідомо йдуть на поводі советської агентури, яка дістается вже на верхи американської адміністрації.

І все ж треба вірити, що американці мають здоровий інстинкт самозбереження, що вони люблять свою країну, яка, перейшовши „недугу зросту”, знову стане провідником вільного світу. Живий приклад цьому урочисті святкування 200-річчя Америки, в яких брали участь мільйони громадян найдемократичнішої в світі країни.

My a kēpteryy upnnechēo jūne e octahromy aaci-
cnam, ak ctpaxtijinee arnne e icropit city, aks-
Eysenck "Race to the finish". Kometyioan ps-
1975 p. E etatii kypshata-negoxiora H. J.
cpromy kypshati "Chertarop" 3 22 nincroshas-
pacnition. Lipa ne mokha mophintari a amepnka-
hau kpacoto MocKroto". Hacnpasrat a mapke 6yr-
"Mapke biltjeriob alycheie Kpemzia i komyn fjal-
Uja, "Mokra" nojachu munitay 3 MaaRokrekorlo:
jinchecti, — opiehataua Mapke ha... MocKry,
ei tipioriil e tpeppukhna, ake uljikom cynepernta
ca h pypixia Ehteripca. Liporjihon hinkro-
junkib "aykoboro martepliizmy". Kaptia Mapk-
tipioriia", a tipox tomax ipo jirox ochenorjoi-
Y MocKri binntua "xyjokhpo-korymehatapcha

tn biy city posrja adepbohocetehi.
shameo, pogicheki morhichin hamaralopka 3ark-
"hepo3panha upykogla" Beix hapoqib, aksio, ak
junti, uo "haninepefobinu kpaishi city" maye
Mapkeca ta Ehteripca, ocojimo, ak tpegea jiro-
un posxamobahoro Teliha, he saalybariop i ipo
tropani "ktingekir mapkencamy". Llopya jo sahy-
grujo nimoec hacnejehna i sa6e3enehe, to ne

"! nitaiot, "ktingekir mapkencamy".

par uo ipo uo uparyy jorjatopca.
Birkop Kamrik, lhr.). Aje "coBetcprki jomjn" hab-
rponi ra oxota. (Jns. kerajor 4, 3l 3a 1976 pkr.
satte amepnkhau mokhak hinkok he jicctiin,
bercperi, "macejnbi" hinkau hinkok he jicctiin,
ras 6yue molarohmekha. Otkc, binxojinti, uo co-
rncitatu uo hinkaphi Kamrikha hereby cymy i cnpa-
3 MocKren he tpegea ctoatin a hepsi, go rincatants
kan binxashunite, "xyjokcherehna Intepatypa".
Satte 3akopuholm 3a tropani Ujoma toro aks-
horipundjioeca."

ha hacnejehno hinkok sa octahni pokn shahno
he jomomora, a jūne e tpeppukhna, uo "mocTash-
36iphoro jncta uo raaeti, aka, upote, hinku im
"jounut y ayphi" ypatjom, hokgutu hancigani
tarim crajihennm uo ixix kypshypinx notpe6,
bitman 6yb 6igjotekam. Sa3kyphei il ogypehi
Beech harkia. — tar orjioncini mokymlan, —
Ulepehunata ha hinkuk 6yta cracooha, 6o
ra he binxashuaca a 6yjhny, a, ak ne gyrae sri-

a tipci. Ctoajin myke racco a xojon i mol (hep-
ne binxashna, ake 6yjo unpo ko pospektivmorahe
litab lomn jehno, a hepsi 3a npefumato ha
jo hactyinholo jnotolo, acto-lycto no jnasaz-
pis Ajetekachips Ujoma ctoajin 3 cepnha micuna
ujo oxohi haglyt y bialchict hore hinkash
bmichtinu jncta antarib, 3 aksolo jorjyymoec,
cajia ujo ue mokhorekha "Intepatypa Lasete",
aue morephimoch no rinkokronx upodjrem, Uj-
bxn met.

za hanimehunn yypshukam ijsintu jo panho-
mocTashna, ak tarko, — cejiham mokhontica
barajii jo paxkyry he boxjat, 6o uo hnx hem-
jyprira-mehui micks, tpefa — micterka, a ceta
hepmicta, tari, ak MocKra, Tchihtpa i Kins;
e tip sohn hocTashna: hepmia-hanshuma, ne ey-
lyxiin upohiuh, a camoy Tchihtpa, B CCP
in aki tpepajotb... nohaj uib poky. I uo he e
pan Ajetekachips Ujoma ctoab rejetechekri hep-
Teliha, ta hixto ix he xoqe. Hartomicb 3a tro-
tax binxashub 6-mitpionohni tpejekzamn trojan
mokha 6yjo 6 aksoc jatn pazy, aje... B Gobe-
mocTashna hacnejehno hinkra. Ujja upnkrjaijy biampi
to takox monmactrica, Ujja upnkrjaijy biampi
binktry, a 3 "kylipypinu moptedeani" jinme,
jinme 3 xapaman ta 3 upjemtaman cnytajia
Komn a xtoch hoyyiar 6n, uo tara cnytajia

Intiatop ktingekir

Cobetcprko Goosy.
michahuy sapogityy matty gipumocen rpomajah
hemohfopmobsahn exakeemo, uo ue crahobint
hy: uja minun kaptoni za 95 pyjolj; Ujja
taiot jnch uo hinkomy pinsky za bincoeshy uj-
ipamn tpegea 6yjo xogniin tpa jnhi Kaptoni uo jic-
jatot tpegea 6yjo xogniin tpa jnhi Kaptoni uo jic-
hnx hem. Ba homjopamn jorri hepsi, myky bi-
homy jncti 3 Kipborpajunin, uo harbit kaptoni uo
hosmejol Kipborpajunin, uo harbit kaptoni uo
"smokhe jncta", a koltocex. A ocb a of-
cpkro aintata. Ohebenjho, bei raaeti kpnkzab
cpri upyrosrati artrin tarin a camoro mijoce-
6i intahna: aky peekhio binxankarab pelti, crarnu co-
3 hei uikabi Ujja haluto intata pelti, crarnu co-
Ulepehunata ha hinkuk 6yta cracooha, 6o

"Kinti etajo myne!!.

INTIAOH "INTEPATYPHO LASETY" . . .

мільйони жертв, автор доводить, що розхвалювані Москвою інтернаціоналісти були насправді расистами. Він наводить цитати з самого Маркса й Енгельса.

„Хто написав наступні речення про визначного німецького соціяліста Фердинанса Ляссалля, характеризуючи його як „слизького жида, який сковався під брилянтиною і надмірно блискучими коштовностями?” — питає автор статті Н. J. Eysenck і відповідає: „Відомий колега Маркса Енгельс. I сам Маркс написав до Енгельса в 1862 році про Ляссалля: „Тепер мені цілком ясно, що, як укаже форма його голови і його волосся, він є нащадком тих негрів, що приседналися до Мойсея під час його втечі з Єгипту (жібаща його маті або бабуня з батькового боку була схрещена з негром). Тепер це перехрещення жидівськості з німецькістю на негритянській базі мусіло видати з себе незвичайний гібрид. Нахабність цього молодця також негроподібна”, — цитує відомий американський дослідник Маркса.

Звичайно советський пересічний читач про подібне листування Маркса з Енгельсом не довідається, але ті, що бажають пізнати істину, в повному виданні творів Маркса й Енгельса можуть прочитати ці „родзинки” для своєї прямости...

... і читають про Китай

„Літературная Газета”, як і всі періодики СССР, намагається майже в кожному числі страшити своїх громадян Китаєм. Ця ворожнеча почалася ще з 1949 року, коли Китаєві не вдалося „мирно проковтнути” СССР. Як знаємо, тоді СССР не пристав на пропозицію Китаю об’єднати обидві країни в одну комуністичну державу, бо чотирикратно більший населенням Китай змайоризував би совпедію. І хоч справжню причину — „жовту небезпеку” приховувалося, китайці, не в тім’я биті, зоріснувалися, чому не вдався „єдиний комуністичний фронт” з росіянами.

Щоправда, відверта ворожнеча з Китаєм почалася десять років пізніше, зате вона невгаває й досі, що більше — набирає на силі. А щоб власні громадяни не нудились, читаючи все те саме, советські борзописці мусять при-

думувати „спільніків” китайцям. Ми знаємо, що українським емігрантам постійно припадає ця честь бути заражованим в „маоїсті”, а нещодавно туди потрапила і пані Течер, провідна діячка англійської партії консерватистів. Советська газета пише: „Англійські часописи, повідомляючи про антисоветську кампанію консерватистів, відмічають, закрема, що вона дісталася повне схвалення в Пекіні. В зв’язку з цим вони наводять цитати з чергового антисоветського пасквіля Сінь-Хуа, який підбурює Течер до нових випадів проти СССР, а це свідчить про політичне єдиномисліє маоїстів з найбільш реакційними колами англійської буржуазії”, — твердять московські „Ізвестія”.

Виховання

Однією з найтривожніших тем в советській пресі є тема виховання, і, хоч автори статей стараються писати мажорно на кінцях своїх ревеляцій, все таки питання, кого вони вирошуєть, стоять примарою перед советським суспільством. Виходить з численних статей на цю тему, що серед дітей і молоді „процвітає хамство, грубість, непорядність. Етичні норми відсутні. Верх бере чергівість, байдужність. Молодь, скориставшись з чисісів уваги, забуває за неї подякувати, а дорослі „забувають” привітатися, не вважають за погане перепросити, штовхнувши на вулиці перехожого.” Як приклад, наводиться в одній статті здивування батька, коли суддя не схвалив „невинної забави” батькового сина, який розважав себе тим, що з рогатки із засідки влучав каміннями в дітей, що бавилися в садочку. Коли котрась дитина заплакала, „стрільцеві” робилося дуже присмно, бо це означало, що він добре влучає. Хтось скаже: малолітні правопорушники скрізь — і це правда, але де ще є такі батьки, щоб у таких „розвагах” не бачили нічого злого? Це тільки в суспільстві, де живуть „клясовою ненавистю”, де процвітає отруйним цвітом донощицтво, де все гарне, моральне, віруюче, ідеалістичне викорінюються, де людина людині ворог.

Витинаючи все, що ліпше за пересічне (згадаймо розгром „клубів творчої молоді” в Україні, бо вони „націоналістичні”), — це щось, як захитувати екологію в природі, її рівновагу. Спочатку цієї речі не видно, але потім обрушу-

ється лявина з силою і швидкістю, якої не можна спинити.

Оце вона — російська культура, якою росіяни хочуть ощасливити світ, як „ощасливили” безсталанну нашу країну.

ЗБІГНІСВ БЖЕЗІНСЬКИЙ ПРО ДЕТАНТ

Збігнісв Бжезінський — постать, яка постійно піребуває під обстрілом советської преси. З приходом до влади Д. Картера і відходом Кіссінджера, винайдника так званого детанту, треба припускати, що політика детанту під впливом Бжезінського, найближчого дорадника Д. Картера у справах міжнародної політики, буде основною зревідована.

З. Бжезінський, народжений 1928 р. в Варшаві, приїхав з батьками до Америки десятирічним хлопцем. У 1949 р. він закінчив Монреальський університет, а рік згодом здобув ступінь магістра і в 1953 р. доктора філософії в Гарвардському університеті. Кілька років працював у Державному Департаменті, а останнім часом викладав у Колюмбійському університеті. Він є автором кількох книжок на теми політичного життя ССР: „Безперервна чистка”, „Ідеологія і влада”, „Політична влада в ЗСА і ССР” та ін.

Виступаючи в 1974 р. перед Комісією чужоземних справ Сенату в справі детанту, Бжезінський говорив про „п'ять сфер”, які стоять на перешкоді до дійсного відпруження у відносинах між Москвою і Вашингтоном.

— Ідеологічний антагонізм. Советське керівництво, раз-у-раз підкреслюючи ідеологічну ворожість супроти капіталістичного світу суперечить духові детанту.

— Стратегічні таємниці. Тасмничість, якою оточене все, що стосується воєнної підготови Советського Союзу — воєнне плянування, продукція нових типів зброї, розташування сил — все це викликає затурбованість у питанні про те, чи достатня вірність советського керівництва договорам про детант.

Без сумніву виникає питання, чи не використовує советський провід детант просто як „передишку”, щоб приспати ЗСА, а самим тим часом перейти до чогось, що може дати політичну перевагу Москві. Ризиковну співпрацю в ділянці космонавтики поки що зводиться до однобічної передачі американської технології на советську сторону.

— Гльобальна байдужність. Москва з байдужністю дивиться на гльобальні проблеми, які вимагають співпраці високорозвинених країн. Наживаючись на підвищенні цін на предмети споживання, вона майже не відкликається на заклики про допомогу менш розвинених країн. ССР проявив також цинічну байдужність до загрози поширення атомової зброї, коли в Індії проведено атомовий вибух.

— Права людини. Питання про вільний виїзд з ССР також заторкує советсько-американські відносини. Тож, беручи під увагу американські традиції, примирення з аморальною політикою уряду ССР означало б відмовлення від чогось дуже цінного.

— Взаємність у відносинах. Американські дипломати, бізнесмени, туристи, журналісти, науковці, приїжджаючи до ССР, зазнають таких обмежень, від яких вільні їхні советські колеги в ЗСА. Буває навіть, що американських науковців висилають з ССР, чого ніколи не траплялося з советськими науковцями в ЗСА. Доступ американців до представників советської еліти дуже обмежений. Також московська міліція не допускає без спеціального дозволу нікого до американської амбасади.

Всі ці п'ять міркувань треба мати на увазі, вирішуючи питання про американські капіталовклади і кредити, призначенні для розвитку советської економіки.

Необхідно також, твердив Бжезінський, щоб Конгрес ЗСА створив окремий орган, який координував біз важливі аспекти економічних відносин з політичними інтересами Америки. Треба зрозуміти, що те, що вигідне для американського бізнесу, зовсім не обов'язково добре для Америки.

ІСТОТИ З ІНШИХ ПЛЯНЕТ

Відомий проповідник-евангеліст Біллі Грегем глибоко вірить у високорозвинене життя на численних плянетах поза сонячною системою. „Наша Земля, — каже він, — лише один з мільйонів Божих витворів, населених розумними істотами”.

Говорячи вперше на цю тему, яка останнім часом чимраз більше цікавить астрономів, Біллі Грегем заявив: „Позаземні істоти здалеко вище від нашої розвиненою цивілізацією налевно колись відвідають нас не як вороги, а як друзі. Вони безсумнівно вірють у Бога так само, як і ми, і допоможуть „землянам” розв'язати не одну проблему, яка загрожує їх існуванню”.

„Я не вірю, — продовжував Грегем, — що численні звідомлення про так звані „літаючі тарілки” — витвір людської уяви або якінебудь природні феномени”. Американський найбільш популярний евангеліст заявляє, що його висновки базуються не лише на його релігійних переконаннях, але також на численних розмовах з ученими й астрономами, які досліджують питання життя на інших плянетах. І якщо ми наз'яжемо живий контакт з цими цивілізаціями, — каже він, — це було б найбільшим успіхом у розвитку нашої власної цивілізації. Ми навіть не можемо уявити, як багато можемо навчитися від істот, що мешкають на інших плянетах. Мені здається, що ті істоти зовсім не є монстрами, описануваними в фантастичних романах, а найбільше зближеними своїм виглядом до мешканців землі, зокрема до американців.

В. Архілог

ДЕЩО ПРО ЦЕНЗУРУ

У своїй книжці „Спаймастер” Ладислав Фараго присвячує окремий розділ цензурі американській, французькій, німецькій іsovetsькій під час Першої та Другої світових воєн і в післявоєнному періоді. Автор цієї книжки, американський журналіст, був особисто знайомий з навизначнішими „шпигунами” ХХ століття. Між іншими він згадує такі постаті, як Волтера Ніколої, адмірала Вільгельма Канаріса, адмірала сера Реджінальда Голла, Базіля Томсона, генерала Донована і Елліса Захаріяса. Він не раз зустрічався з капітаном Францом фон Рінтеном, полковником Сосновським, „генералом Павлом Скоропадським”, які ділилися з ним своїми спогадами.

Після Другої світової війни Л. Фараго працював у радіо „Вільна Європа”, де керував секретним відділом „Deck X”, поборюючи комунізм поза залізною заслоною і бувши зв’язаний з підпільними організаціями антикомуністичного спротиву.

Маштаби цензури, — пише Л. Фараго, — можна продемонструвати кількома цифрами. Під час Першої світової війни за час перебування американських еспедиційних збройних сил в Європі цензори перлюстрували 30.846.630 листів. Під час Другої світової війни через британських цензорів перейшло 800.000.000 листів, з яких понад два мільйони було піддано науковій аналізі в лябораторіях. Під час війни в британській цензурі працювало понад 5.000 осіб, а під час Другої понад 10.000. Над перлюстрацією листів працювали також десятки тисяч американських цензорів. У той час, як військові цензори перевіряли листи військовиків, що перебували за океаном, цензори в Америці контролювали всі галузі комунікації, включно з пресою, радіом і телевізією.

Цензори працювали у тісному контакті з органами безпеки і протишпигунськими агенціями їхніх країн, які, одержуючи від них підозріого змісту листи, складали списки осіб, що могли б бути зв’язані з шпигунськими і підривними організаціями. На ці списки потрапляли часом імена осіб, що займали в державах високі становища. В Першій світовій

війні, наприклад, королеви Греції, Швеції і Єспанії були включені в списки підозрілих осіб.

В той час, як у демократичних країнах цензурні бюро існували лише під час війни або в періоди міжнародного напруження, тоталітарні держави утримували і утримують їх на перманентній базі. Цензурним бюром у царській Росії, відомим як „чорний кабінет”, керував подвійний агент Карль Зіверт австрійського походження. Він перевіряв кореспонденцію не лише політичних емігрантів, але також політичних опозиціонерів, генералів, графів, князів і навіть самого царя. Зіверт був відомий як амбітний та винахідливий розвідник і деякі способи його цензурування використовують цензури різних країн і нині.

Цензури і цензорів в ССР формально „не існує”. Функції цензури виконує Головліт — Головне Управління Справами Літератури і Друку, до якого висилається на перевірку не тільки рукописи всіх книг та брошур, а навіть програми театрів. До того ж функції цензорів („самоцензура”) виконують редактори і секретарі журналів та газет, які за допущені „помилки” відповідають нарівні з цензорами. В

*****
В. Гасилюк

БУДЬ МУЗИКОЮ І РІЗЬБОЮ

*Ввійди в самого себе, зваж
 емоції і вольтаж,
 відвагу, сміливість, потугу
 бо час, може, й заставить нас
 до дій зухвало небувалих
 і п’ястуком розчавить враз
 усе печальне та нездале.
 Не вболівай сам над собою.
 Будь музикою і різьбою.
 Не співчувай собі самому
 навіть у зашморгах утоми.
 Надтріснутість свою уловкуй,
 аж заспокоїться й замовкне.
 Молися діям тисячоліть,
 музеям катакомб і пірамід,
 і мріям, що не попеліють,
 державним Лаврам та Святим Софіям.*

Дігна тоді, як міжинон покініть таємою зорянинкою неп-
чиною, нечеснін гетьї зорів панівнісаюча альяже ні-
більшоми темі, В 1776 поїді зорів панівнісаюча альяже ні-
заряпіше нігію жоюн за семи за 800 міжинон. Я
заряпіше нігію жоюн за семи за 800 міжинон. Я
заряпіше нігію жоюн за семи за 800 міжинон. Я
заряпіше нігію жоюн за семи за 800 міжинон. Я

"HACOBA BOMBA"

Слово «насторожено» входит в ненормативную лексику. Американцы же, как правило, не используют ее, предпочитая более нейтральные выражения. Важно помнить, что в Америке не принято говорить о том, что кто-то «занесен» или «загадан». Вместо этого говорят, что кто-то «занесен» или «загадан» в неблагоприятные обстоятельства. Американцы считают, что это более нейтральное выражение, не имеющее отрицательного оттенка.

Beijing'e 60'ye e nincashu "sunmifporbarinhx" jincibir, Baskin y jinkasatepeca a mittekercli pihinx hattukir, spoydymjinx jira ajipechartir, aji'e "he3po3ymjinx" jira hehsoqipir. He tpe6a 365yaretir, imo cobeperceti nehsoqip mawtorb ayake loccipin hox i Beijing'in joceril y pos3yndashin "herakir", Berlin'e Bo- imi emtipatram, he cebahenir ka3hinx tpyjhoumib. Bei jinciri 3 Cobetckoro Coto3y he ne3syppyo- tpeca 3 orijinal ha "ix Be-jinhe3ay" kiparicir. I ne3syppyo- tro ix Buncimajatepeca, go saoxoheomy hemjorjation meh3aypn koppinir a haciyhinx jincirax hanigeani tpecahe 3 me3e ditipmo3o sarpo3o jira tnx, imo ko- tpecahe 3 me3e ditipmo3o sarpo3o jira tnx, imo ko-

ялко мокгти иматакъятн лромауан лнх кда-
ицн ви телопонзъятн як 200 н, 3-фут. пипъбарин ви-
могти „юкасан“, апемтъятн короча яз ихих
юнисаркн. Типо тахоро по-гырьшиа, якн пимко-южн
юрий хотпека як дасхомъ, як огнитъюп башын
хе як непемнекъ, як 33 „антисоеткъи нпомарах-
ицн“ як 200 акрея ими бирдажайи нпомарин. Ha гыл-
ицн тасарын сарындашын сарындашын сарындашын

Человек „каждый second“ забывает за короткое время, сколько времени ушло.

ПОМЕР ДИКТАТОР СОВЕТСЬКОЇ АГРИКУЛЬТУРИ

Недавно на 78-му році помер колись відомий на цілій Советський Союз і далеко поза його межами академік Трофим Лисенко. На той світ поніс він із собою дуже багато гріхів, спричинивши смерть у концтаборах сотень советських біологів і генетиків, зокрема світової слави ученого академіка Вавилова. Це через нього протягом 25 років наука генетики була в СССР під гострою забороною і ще донині советські генетики намагаються надолужити час, змарнований внаслідок цієї заборони. А матеріальні шкоди, які спричинив він советському сільському господарству, наобличимі.

Трофима Лисенка, народженого в с. Карлівці на Полтавщині, нагородженого численними орденами за „заслуги” перед наукою, називають в наукових колах шарлатаном, хоч він сам вірив у свою геніальність. І ще вірив у його геніальність Сталін. Проте, в одній еміграційній українській газеті, мабуть, базуючись на советській пресі, дістав Лисенку досить прихильну оцінку.

Період, протягом якого Лисенко був повним диктатором у науці біології, назвав американський славний генетик Майкл Лернер „найбільш химерним розділом у сучасній науці”. Цей розділ почався тоді, коли ще молодий професійний агроном Лисенко вийшов на наукову сцену з фальшивим твердженням, що спадковість фізичних характеристик рослин можна штучно змінювати, маніпулюючи середовищем, в якому вони зростають. Це твердження цілковито перекреслювало засади генетики — науки про спадковість організмів та їх мінливість. Генетика стоїть на тих основах, що основний колір, форма і характеристики рослин передаються від однієї генерації до другої через гени, за винятком, коли вони проходять процес мутації, тобто зміни носіїв спадковості.

„Теорія” Лисенка нібито розкривала найширіші можливості для підвищення врожайності сільськогосподарських рослин і дуже заімпонувала „корифеїв всіх наук” Сталінові. Апробував він її ще й з тієї причини, що основоположником генетики був австрійський монах Мен-

дель, отже це була „попівська вигадка”, а творцем нової науки є „советська людина”.

„Класичним” експериментом Лисенка було вимочування в холодній воді насіння озимої пшениці, яка внаслідок цього мала б стати яровою пшеницею, що проростала б скоріше і приносila б далеко більші врожаї. Лисенко твердив, що так підготовлюване посівне насіння можна висівати з успіхом навіть на півночі СССР. Але досліди Лисенка скандално провалились і підготовлюване ним для засівів насіння не зазнавало жадних змін, хіба що у відповідних умовах пшениця визрівала дещо скоріше.

Як директор Інституту генетики при Академії Наук Лисенко заборонив усі експерименти в галузі генетики, які провадилися б не в згоді з його „наукою”. Для цивілізованого світу це було річчю неймовірною, але в часах Сталіна почалася масова чистка „антисенківців”, яка для науковців, що не вірили в поширювану Лисенком ереєс, закінчувалася трагічно. І так генетика як наука вмерла в Советському Союзі на понад два десятки років.

На початку 1960-их років, після смерті Сталіна, Лисенко знайшов собі нового патрона в особі Хрущова, також „знавця” сільського господарства, який за всяку ціну хотів вивести колгоспи зі стану стагнації. Але Лисенкова зірка почала пригасати, коли зі Заходу почали приходити щораз нові вістки про успіхи класичної генетики. Советський генетик Жорес Медведев випустив у Самвидаві книжку „Піднесення і упадок” Т. Д. Лисенка, в якій документально довів фальсифікацію цим „великим ученим” даних, якими він оперував у своїх працях. Усули, почасти через провали в сільському господарстві Хрущова, усули й Лисенка.

Останнім часом колишній диктатор советської агрікультури працював під Москвою на дослідній станції, пропагуючи серед колгосников користь від уживання... коров'ячого гною, як добрива.

В С-ко

*****
СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ
НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД „ВІСНИКА“

ЩО ТАКЕ ТАСС?

Повна назва цієї широко розгалуженої советської організації, яка працює поза межами ССРС, Телеграфна Агенція Советського Союзу. Ця — мішана шпигунсько-інформаційна агенція, що назовні виступає як, наприклад, американська Асошиейтед Пресс, має постачати для советської преси інформації з цілого світу. Але фактично це є лише філія советської розвідкої служби. Якщо обрахувати кількість передаваних до преси величезним апаратом ТАСС'у новин протягом місяця, то вона не перевищуватиме кількості і обсягу новин передаваних з Москви одним лише кореспондентом „Нью Йорк Таймсу” протягом тижня. Решта матеріалів іде до апарату РУ і КГБ. Очевидно, в формі закодованих каблекограм.

У З'єднаних Стейтах ТАСС має два офіси — в Нью Йорку і у Вашингтоні. Більшість його редакторів і кореспондентів американці. Оскільки цим особам признако статус журналістів, вони мають доступ на сесії Конгресу, конгресові переслухання, пресові конференції в Білому Домі. З пересиланих в формі каблекограм новинок советський уряд дістає інформації про те, що діється в Америці, скоріше, ніж американці.

Численних кореспондентів ТАСС'у в Америці, Канаді і Англії в різних часах викрито як советських шпигунів і депортовано до ССРС.

КОНГРЕСМЕН З ТІСНИМИ КОМУНІСТИЧНИМИ ЗВ'ЯЗКАМИ

„Це направду турбус мене, що така людина як Рональд В. Деллумс має доступ до секретних матеріалів”, — заявив конгресмен Флойд Спенс, член Комісії Збройної Служби. — Це робить фарс з нашої системи безпеки, але ми нічого не можемо сказати, бо нам відразу закинуть, що ми бавимося в політику”.

Дослідження, переведені „Нешенел Інквасром” протягом останніх шістьох років, виявили, що Деллумс:

— Спонсорував або брав участь в організаціях комуністичного фронту.

— Одержанав понад 10.000 доларів у формі позичок або внесків від відомих членів комуністичної партії або від осіб тісно пов'язаних з комуністичними організаціями.

— Виступав як речник у комітеті, який викривав діяльність CiA/Ci по всіх країнах світу.

Урядовець Департаменту Оборони, який воліє не розкривати свого прізвища, заявив кореспондентові цієї газети: „Аплікацію для осіб, які належать або підтримують екстремістичні організації, Деллумс повернув невиповненою”. А проте, Деллумс не потребує переходити перевірки лояльності для того, щоб мати доступ до секретних документів, бо він — член Конгресу і займає місце в Комісії.

Він був призначений до Комісії Збройною Служ-

би в 1973 році, не зважаючи на рішучі протести тодішнього її голови Ф. Едварда Геберта.

Конгресмен Е. Шутсер заявив: „До кожної особи, що має зв'язок з такою організацією як Бей Аріа Комітеті ту Фрі Анджела Дейвіс — відомої комуністичної активістки, не можна ставитися з довір'ям”.

Рональд Деллумс і його співробітники відмовилися від будь-яких коментарів на всі ці закиди кореспондента.

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ 21-ГО ВІДДІЛУ ООЧСУ

Чверть століття праці Відділу ООЧСУ в Пітсбурзі, Па., було відзначено академією-концертом 14-го листопада м. р. в залі УПЦеркви св. Володимира. У цьому святі взяло участь понад 150 осіб. Організацією і підготовкою концерту займалася Управа Відділу.

Святкування розпочалося американським гимном. Відкрив свято голова Відділу Володимир Коваль. Привітавши присягнутих, він підкреслив, що концерт з нагоди срібного ювілею присвячується також 35-літтю Акту 30-го червня 1941 року та 58-ї річниці Листопадового зりву.

Святочну промову виголосив голова ГУ ООЧСУ Ігнат Білинський, представлений головним председником УНПомочі і орг. референтом ГУ ООЧСУ Володимиром Мазуром. Привітавши членство Відділу, промовець зупинився на початках заснування ООЧСУ в Америці, з'ясував політичну ситуацію в Україні і завдання еміграції. Він закликав до ще більш ефективної праці на відтинку допомоги Рідному Краєві в його визвольній боротьбі. Цю змістовну промову присутні вислухали з увагою, нагородивши промовця ряснimi оплесками.

Зі словом про чвертьстолітню діяльність Відділу виступав ред. Павло Маренець — орг. і культ-осв. референт Управи Відділу.

В мистецькій частині виступали: дівочий хор „Мрія” під керівництвом Єлісавети Ясевич, танцюристи Осередку СУМА з Парму, Огайо, танцюристи Осередку СУМА з Клівланду та Вікторія Мазур і Одарка Дейнека з Пітсбургу з декламаціями віршів. Подяку хорові, диригентові і всім виконавцям програми в імені присутніх склав В. Мазур. На цьому місці слід висловити признання диригентці С. Ясевич за добрий вишкіл молодих співачок. С. Ясевич є студенткою Клівландського університету, також студіює музику в музичному інституті. Співала в ряді опер, що їх ставили студенти цього інституту.

Присутні з радістю зустріли також танцюристів з Парми під керівництвом інж. А. Черіні та групу танцюристів з Клівландського Осередку СУМА під кер. П. Венгріна. Щиро вітали їй місцевих декламаторів: Вікторію Мазур та Одарку Дейнеку.

Відспіванням українського гимну закінчилося ювілейне свято в Пітсбурзі.

Після закінчення програми для виконавців було влаштоване прийняття, що його приготували пані С. Голуб'як, Т. Никончук і О. Маренець.

Павло Маренець.

З РЕГІОНАЛЬНИХ ЗБІРНИКІВ

Історично-мемуарний збірник Чортківської округи: Ольга Соневицька, Богдан Стефанович, д-р Роман Дражньовський. **Видавець:** Діловий Комітет Земляків Чортківської округи. **Обгортка — Яків Гніздовський.** **Нью Йорк — Париж, Сідней — Торонто.** 1974. Стор. 926.

Ця насправді мамутових розмірів праця вибивається на перше місце з-поміж подібного роду регіональних видань. Дивишся на неї, перегортася її сторінки і думаєш: скільки ж муравлиної праці вклали в неї її упорядники!

Понад 70 авторів більших статей і понад сотка авторів дрібніших заміток виповнюють цей грубезний твір, насичуючи його своюлюю любов'ю до рідних околиць. Є тут і ґрунтовні розвідки про минувшину цих земель, є й сухі статистичні дані, є й теплі спогади, що їх винесли автори на чужину, щоб „наша слава не пропала”. На підсуетській Україні виходять за ініціативою Максима Горького подібні збірники про історію міст і заводів. Але яка ж разюча прірва пролягає поміж тими збірниками, наповненими фальшем та пропагандою, і цим збірником, що його не торкалася рука партійного цензора!

Збірник Чортківської округи охоплює історично-географічні матеріали чотирьох колишніх повітів галицького Поділля — Чортківського, Гусятинсько-Копичинецького, Борщівського та Заліщицького, тісно зв'язаних між собою. Від першого поділу Польщі до 40-их років ХХ стол. становили вони найдалі висунені на південний схід прикордонний закуток підильської землі, що належала до австрійської держави, а отісля до поверсальської Польщі. Найбільше об'єнували цю територію природа підильської високорівні, врожайний чернозем, перетягтий кількома річками, що пливуть до Дністра.

Ідея видати цю пропам'ятну книгу виникла 11 листопада 1962 р. на земляцькому з'їзді в Нью Йорку. При НТШ заснувалася Комісія Регіональних Досліджень, і цей з'їзд належав до перших, що пропагував видання такого роду збірників. Діловий Комітет, що складався з п'ятьох членів, очолила Ольга Соневицька. І в результаті по довгих трудах зібрано матеріали про 220 міст і сіл. Очевидна річ, що подати вичерпні відомості про історію Чортківської округи було неможливо з огляду на відсутність архівів. Тому більшість матеріалів вміщених у цьому збірнику становлять спогади і численні фотографії церков, просвітянських хорів, аматорських театральних гуртків, колядників, виступів луговиків, а також осіб, що визначилися на тій чи іншій ділянці громадсько-політичного життя. Це все переважно з „родинних архівів”, вивезених крізь бурю війни на чужину як дорогоцінний скарб.

Свого часу на сторінках нашої преси точилася дискусія, чи потрібно видавати регіональні збірники замість фундаментальних праць з історії наших визвольних змагань, монографій про наші історич-

ні постаті. Дійсність доказала, що регіональні збірники, розбуджуючи сантимент не тільки у старшого, але й молодшого покоління, мають свою непримінальну вартість. І їх уже видано понад десять, а підготовляються до друку ще й нові. „Регіональний патріотизм” зовсім не перекреслює всенаціонального патріотизму, а тільки скріплює його. На цьому місці треба висловити жаль, що й досі не з'явилося збірників присвячених Харкову, Січеславу, Полтаві...

В листі до редакторки збірника проф. Кубайович писав: „Ваша праця цінна саме тому, що подає багато льокальних матеріалів з останніх довосніх десятиліть. Ясно, що вона далеко краща, ніж „Тернопільська область” з серії „Історії міст і сіл УРСР”.

Проф. д-р Григор Лужницький у своєму листі писав:

„.... Чортківський збірник, що я його одержав кілька днів тому, на мою думку, це найкраща праця з усіх відомих мені т.зв. регіональних монографій”.

Високу оцінку „Історично-мемуарному збірникові Чортківської округи” дає також проф. д-р О. Огілбин:

„.... Я уважно познайомився з цим монументальним збірником, а більшість розділів перечитав цілком, бо справді був захоплений і багатим змістом і знаменитими спогадами, а найбільше того любов'ю до рідної місцевості, якою просякнута кожна сторінка цього по-мистецькі виданого твору. Знайомство з ним дало мені справжню інтелектуальну насолоду і душевну радість.

„Мужу призначатися, що дотеперішні видання з цієї серії здебільшого викликали в мене сумнів щодо доцільності такого роду публікацій і вкладеної в них праці та коштів. Але знайомство з совєтським виданням „Історії міст і сіл УРСР”, де докраю сповіді і сучасне і минуле нашої Батьківщини, п'яреконало мене в конечній потребі для нас зберегти і передати наступним поколінням правдивий образ України, кожної околиці, такою, якою вона колись була і якою дасть Бог вона ще може бути. І саме Ваше видання „Чортківської округи”, в якому ясно бачу печать духа Дорогого Пана Професора Михайла Соневицького і світлої пам'яті незабутнього пана Леоніда і вияв Вашого блискучого мистецького та організаційного таланту, коронують цю важливу і безперечно потрібну для української науки і національної справи серію”.

В. Давиденко

„МІСІЇ” СОВЄТСЬКОЇ РОЗВІДКИ

Хоч число совєтських шпигунів викритих у західному світі величезне, це не значить, що совєтська шпигунська сітка працює неефективно і совєтського шпигуна зловити легко. Більшість совєтських агентів арештовано щойно після того, як вони виконали свою місію. Наприклад, атомових шпигунів арештовано в Британії і Америці лише в 1950 р.,

ВоК

ПРО АМЕРИКАНСЬКІ ВИБОРИ, КЛОПОТИ СУСІДІВ ТА КОНЕЧНІСТЬ ДЕРЗАННЯ

Прийшов мій друг зложити мені новорічні побажання. Сиділи ми і перекидалися споминами про великі і малі події минулого року. Коли ж зайшла розмова про вибори, настрай у моого друга нагло змінився: він посумнівався, почав пальцями вистукувати по столі якусь нервову мелодію, а зрезигнований погляд пустив у кут кімнати. Був бо він, як то кажуть американці, „пурлузер”.

— Для мене важливими видається не так вибори, як передвиборча кампанія, — підсушаю думку, щоб вирвати друга із чорної мелянхолії, — а в тій кампанії цим разом найбільше потерпіли сателіти, а посередньо і балтійські народи.

— Та ти що! — зірвався мій друг з крісла. — Як ти можеш таке говорити! Та ж останні тижні після тих ославлених других телевізійних

через п'ять років після того, як вони доконали свою справу, а багато з них не викрито й досі.

Лише 10% советських агентів, застуканих на гарячому, стали перед судом — один з десяткох, заангажованих у шпигунстві. Якщо ця калькуляція правильна, советські розвідки перевели 15.000 шпигунських місій протягом останніх 22 років. Якщо лише десять агентів було заангажовано в кожній операції, то принаймі 150.000 осіб брали в них участь протягом цих років. Хоч автор книжки „Спаймстер” Ладіслав Фараго, визначний американський розвідник, твердить, що це число значно вище — від 250.000 до 400.000.

Ладіслав Фараго наводить такі найбільші секрети, викрадені советською агентурою в Америці: теорія і будова атомової бомби; деталі водневої бомби; точний плян оборони Панамського каналу; результати дослідів космічного проміння; докладний плян Гарфордського атомового заводу; копії плянів U-223 і U-235; виведення з ладу Лос Аламос; біографії американських атомових учених; пляни атомового корабля; висліди атомових випробувань; пляни так званого земного сателіта; проект конструкції „космічної фортеці”; формула RDX високовибухового матеріалу; пляни модерного турбо-пропелерного літака; пляни вдосконаленого джіпа; докладні дані про Еджвудський арсенал, випробувальний центр для ведення хемічної війни; наслідки експериментів над веденням бактеріологічної війни; деталі конструкції літака B-29; техніка розшифрування кодів; формула Діна-вибухівки; сонарний антисубмаринований прилад; проект вдосконаленого радара; пляни розвитку керованих ракет.

Це — далеко неповний список „місій”, переведених советськими агентами в Америці.

дебатів були по вінця сповнені питанням Східної Європи.

— Отут власне і суть справи, — підхоплюю кинений виклик — Якраз оті всі відклики, атаки, вияснення, а особливо коментарі показали народам Східної Європи, що на визволення Америкою вони не мають чого надіятися.

Заходив мій друг по кімнаті, очевидно перетравлюючи мною сказане. Нарешті, задивившись у темінь вечора, з видимим зусиллям промовив: — Може ти і маєш слухність. Та яка ж нам з того користь?

— О! Може бути велика! — ентузіастично запевняю друга. — Справа, бач, у тому, що ті народи жили ілюзіями і ті ілюзії перешкоджали їм переорієнтуватися повністю на власні сили і на тісну співпрацю з усіма поневоленими Москвою народами. Припускаю, що тепер вони ті ілюзії втратили і є тільки питання, чи ми зможемо це нове усвідомлення твердої дійсності відповідно використати. Ти чайже знаєш про створення з рамені Американських Приятелів АБН виборчого бльоку національних спільнот у ЗСА і його координаційного осередку, директором якого є д-р А. Бедрій. Колись, скажім ще тому п'ять років, такий почин був засуджений на провал, але сьогодні, після Гельсинок і отих телевізійних дебатів, він має дуже добре вигляди на успіх.

— Ти такий оптиміст як і д-р Бедрій, — заявив категорично мій друг, підійшовши до мене і тицяючи пальцем мені у груди. — Певно що знаю про існування виборчого бльоку і читав уважно все, що на цю тему написано. І скажу тобі одне: зліпити з отої мішанини такий впливовий бльок, як ним є жиди чи мурини, яких то нам за приклад ставить д-р Бедрій, це — нездійснена мрія, пустельний міраж. Знаєш же, що як серед української групи, так і серед інших груп є традиційні, так би мовити, республіканці і демократи, і це поважна перешкода для створення понадпартийного виборчого бльоку. Другу поважну перешкоду ставить матеріальний елемент. От для прикладу. Говорив я з одною родиною емерітів, які ма-

ють, як то кажуть, „фікст інком”. Найстрашнішою для них є інфляція, і вони розпиналися за Фордом. У другій же родині голова її вже рік без праці і там не менш пристрасно йшла аргументація за Картером, бо він обіцяв зліквідувати безробіття. Подібно до емеритів реагують наші громадяни, які мають в банку гроші й інфляція з'їдає їхню вартість, а з безробітними знаходять спільну мову ті, які мають борги і інфляція допомагає їм сплачувати ті борги дешевими грішми.

— Бачу, що ти вже зовсім замериканізувався, зматеріалізувався, у твоїх висновках уже взагалі немає місця на ідеалізм, на національні інтереси, на добро справи, — закидаю я ущипливо другові.

— Та чи ж я кажу, що я такий підхід, таке наставлення похвалаю? — розводить руками обороняючися мій друг. — Я тільки вказую на життєві факти, на жорстоку дійсність, яку ніяк не можна збувати помахом руки чи здвигненням плеча при плянуванні і реалізації такого великого діла як один виборчий бльок.

— Ага! — ловлю друга за слово, — то ти таки признаєш, що ініціатива д-ра Бедрія варта уваги.

— Я й не пробував заперечувати її значення, — відгризається мій друг. — Я тільки висловлював сумнів у можливості її реалізації. Хто-як-хто, але я, що як тільки став громадянином відразу включився в американське політичне життя, хіба дуже добре розумію значення виборчого процесу у цій країні. Щиро кажучи, я дуже переживав той факт, що наші політичні організації мало присвячували виборам уваги. Та ж ми є громадянами найсильнішої некомууністичної держави в світі і тому несемо співвідповідальність за її політику, а тим самим і за її долю, за долю України і за долю цілого світу.

— Гей! — пробую спинити запал моого друга. — Чи не зайдов ты вже цим разом дещо задалеко? От я голосував за Ніксона. Чи міг я передбачити, яку він поведе політику? Або й тепер. Як я мав відрізняти „виборчу риторику”, якою Гарріман заспокоював Брежнева і про яку так багато говорилося і писалося у зв'язку з питанням Східної Європи, від дійсних плянів того чи іншого кандидата

— Це вже риск демократії, — не здається мій друг. — Бачиш людину, придивляєшся до неї, важиш її слова, поведінку, діла, і віддаєш або не віддаєш за неї свій голос. Безперечно, можеш помилитися. Прийдуть другі вибори, можеш помилку направити. Це так індивідуально. Коли ж ідеться про велики потягнення, як от, наприклад, про зміну традиційної закордонної політики ЗСА, про яку зміну пише Б. Озерський у статті „УКК перед виборами”, то це вже справа великого зорганізованого зусилля громади, справа терпеливости, наполегливости і дещо довшого протягу часу. Я радію ініціативою д-ра Бедрія, але вона вимагає широкого обговорення. Є стільки різних аспектів, які не можна поминути мовчанкою.

— Чи дійсно ти думаєш, що діло таке скомпліковане? — заохочую друга вдоволений його ентузіазмом.

— Абсолютно! — категорично заявляє мій друг. — В додатку до питань, які я вже видвигнув раніше от ще хоч би згадане Б. Озерським у його статті відношення УКК до зайніційованої АП АБН акції. Яку властиво ролю у тій справі мав би відігравати УКК? Чи не повинен би він хоч дати своє благословення, щоб цілій акції з нашого боку надати загальноукраїнський характер? Во якщо ми не думаємо робити це діло тільки задля слави, тільки задля розголосу, то ми повинні старатися приседнати до нього якнайбільше українців, а не обмежуватися тільки нашими членами. І ще один аспект. Чи активізація по лінії американської політики не відтягне наш актив від праці на суто українському полі? Знайшовши відповідь на отакі подібні питання, ми допоможемо не тільки собі, але й нашим партнерам з інших національних груп, які знаходяться у такій самій чи подібній ситуації. Та найважливіше: у процесі дискусії ми, думаю, зуміємо викресати у рядового громадянина віру в доцільність цього діла, у його вартість, у його велич, а тоді оця віра буде штовхати рядового громадянина до несения особистих жертв на шляху до кінцевої мети.

— Амінь! — проголосила моя дружина, яка вже довший час прислухалася нашій розмові. — Тепер сідаймо за стіл і випиймо за успіх цього великого діла.

ВІДПІШОВ У ВІЧНІСТЬ

4-го липня відійшов у вічність наш незабутній друг Іван Сало. Покійний народився в селі Лавриків на Україні. Як тисячі інших українців, він перейшов тяжкий життєвий шлях. Воєнна хуртовина відірвала його від родини і кинула спочатку до Німеччини, а відтак до Америки. Проживав він у Бофало, де на 58-му році життя упокоївся в Бозі по тяжкій недузі.

Покійний Іван був доброю вдачі, щедрий жертводавець на українські цілі, а зокрема на цілі ОВФ.

Похорон відбувся 7-го липня 1976 р. Похоронні Богослужби відправив о. шаб. П. Івахів, який також у церкві св. Миколая і на тризні сказав слово про покійного Івана.

Не зважаючи на робочий день, численні друзі й знайомі відправили Покійного на вічний спочинок. Над відкритою могилою прощав Покійного від ОВФ д. Б. Мороз.

Поминальний обід влаштований Відділом ОЖ ОЧСУ відбувся в Залі Укр. Дому „Дніпро”. На Трині споминами про Покійного поділилися з присутніми: о. д-р. П. Івахів, п. Б. Мороз, п. М. Гриб, п. М. Борачок і п. А. Корбин.

На заклик п. Б. Мороза переведено збірку на пресовий фонд націоналістичних видань, яка дала суспільству \$179.00. Із зібраної суми призначено на „Вісник ОЧСУ” 50 д., „Шлях Перемоги” -50 д., „Гомін України”-30 д., „Авангард”-25 д., „Крилаті-24 д. Збірку перевели п. В. Пристайко і п. Д. Пітулай.

Нехай американська земля буде Йому легкою!

М. Гнатів

Жертводавці: Д. Дячишин 25 д., Г. Крупа 10 д., М. Борачок 5 д., Ф. Паніш 5 д., П. Швець 5 д., С. Грегуляк 5 д., М. Паньків 5 д., А. Корбин 5 д., В. Шавінський 5 д., Ю. Крупа 5 д., Т. Чмола 5 д., Ю. Гудем’як 5 д., В. Юрчишин 5 д., В. Пристайко 5 д., М. Юрків 5 д., Г. Костів 5 д., М. Тушницький 5 д., Г. Доберкевич 5 д., М. Гриб 5 д., Б. Мороз 5 д., В. Панкевич 5 д., Д. Пітулай 5 д., П. Плотиця 5 д., Приятелі з праці 4 д., А. Жеборинський 2,50, С. Гладун 2,50, М. Сташків 2 д., К. Нижник 2 д., С. Коман 2 д., Д. Пітулай 2 д., М. Беднарик 2 д., М. Гнатів 2 д., В. Осадців 2 д., П. Номинанік 2 д., В. Куцій 2 д., Б. Дусанівський 2 д., Д. Ганущак 2 д., Д. Прінь 2 д., П. Плотиця 2 д., З. Тарабан 2 д., І. Дроздовський 1 д., І. Перцак 1 д.

ВІЧНА СЛАВА ДРУГОВІ

Мій друг по недолі, Михайло Дяк, помер. З ним я познайомився 1972 року в концтаборі 389/35, Пермської області, під Уралом. Михайло Дяк був арештований за діяльність, скеровану проти русифікаційної політики більшевицької імперії, заснованої Леніним.

М. Дяка арештували, не зважаючи на статтю в конституції ССРС, яка забезпечує право на самовизначення народів, включно із правом виходу зі Соцістського Союзу. Засудження Дяка на 12 років ув'язнення говорять про справжні стремління Кремлю

та про справжні наміри партії Леніна, яка ніколи й не думала признати такі права народам, які входять у склад ССРС.

Судовим вироком М. Дяк був запроторений у Владимірську тюрму, де допроваджені голodom в’язні пробивали собі жили і пили власну кров, де не було границь сваволі тюремної адміністрації. Однак всі ті знуціання не зламали волі Михайла. Худорлявий, середнього росту тихим голосом розказував мені про те, як сильно вірить він у величне майбутнє України. Наприкінці 1973 року відкрито у нього рак крові, і всі ми знали, що він приречений.

Стаття 100 ИТК Російської СФСР говорить, що „засуджені, які захворіли хронічною душевною або іншою хворобою... можуть бути звільнені судом від дальшого відбування покарання”. Нема потреби додавати ясніх формулювань у советському законодавстві, бо тоді воно не було б советським; так і тут сказано — “можуть бути звільнені”, а це значить, що остаточне рішення в тій справі винесе КГБ, а суд лише його потвердить.

Михайла доставлено до пермського обласного шпиталю для ув’язнених, де експертиза підтвердила факт смертельного захворяння. Йому признано інвалідство 2-го ступеня і відвезено назад до табору. Нікому з нас не хотілось вірити, що цій 30-літній людині грозить смерть, але Михайло жартував, цікавився подіями і вістками з України, і малося враження, що він не усвідомлював собі своєї страшної недуги.

Влітку 1974 року замполіт табору, капітан Китманов, запропонував Дякові підписати заяву, що коли таборова адміністрація передаст його на суд для дотермінового звільнення, то він, після повороту додому, не буде розказувати рідним і знайомим про табір і людей, які там перебувають. Іншими словами, Дякові запропонували ще декілька місяців життя в кругу його рідних і близьких взаміну за торг зі своєю совістю. І Михайло відмовився.

15 січня 1975 року суд Чусовського району, Пермської області, присудив мені Владимірську тюрму. На цьому ж суді було тоді відмовлено М. Дякові дотермінове звільнення. Ми попрощалися з Михайлом Дяком, мене закованого в наручники відправджене до ізолятора, а його відставлено назад до табору. Ми розуміли тоді, що вже ніколи не зустрінемось.

За дяжкий час прийшла вістка, що внаслідок цілковитого фізичного вичерпання М. Дяка звільнено, і він переїхав до своєї родини в Україні. Тепер я, перебуваючи серед українців в Лондоні, дізнався з української преси, що Михайло Дяк, проживши кілька місяців в Україні, помер. На території поневоленої України виросла ще одна могила українського патріота Михайла Дяка.

Я, єврей, громадянин Ізраїлю, клоню голову перед пам’яттою українського патріота і кладу символічний вінок на Його свіжу могилу, яка стала місцем вічного спочинку борця за свободу і державність свого народу.

Іосиф Мешнер

ЗАКЛІК УПРАВИ ІСУСУ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Центральний Союз Українського Студентства закликає все українське студентство взяти участь в однодневній голодівці 12-го січня 1977 р.

У 1977 році сповнюється п'ята річниця ганебних арештів української інтелігенції, що відбулися 12-го січня 1972 р. В листі Вячеслава Чорновола читаємо:

„За новонародженою традицією, 12-те січня в таборах відзначається щороку голодівкою і петиціями. В цьому беруть участь політ'язні-українці, а часом і патріоти інших націй”.

Далі він подає заяву з 12-го січня 1974 р.:

„12 січня 1972 р. це не тільки день моого арешту, а й дата початку широких репресивних акцій з метою остаточної ліквідації течії шестидесятиків в українському літературно-громадському житті. Тому, починаючи з 12 січня 1974 р., я щорічно — як в ув'язненні, так і після звільнення — відзначатиму цей сумно-пам'ятний день української історії одноденною голодівкою. Так робитиму аж до справедливого перегляду моїх та інших аналогічних справ”.

АМЕРИКА — РАЙ ДЛЯ ТЕРОРИСТІВ

На підставі даних ЕфБіАй у 1975 р. в Америці вибухнуло 1.313 бомб. Зріст бомбових атентантів — від 893 до 1.313 драматичний. В 1975 р. зареєстровано внаслідок цих вибухів 69 смертих випадків і 326 поранень порівняно з 24 смертними випадками і 207 пораненнями в 1974 р. Матеріальні шкоди за цей час потроїлися — від 10 до 27 мільйонів доларів.

Виступаючи перед сенатською комісією, Реке Дейвіс, директор департаменту скарбу заявив: „В минулому політичні активісти уникали убивств, але тепер вони змінили свою тактику, вважаючи, що ушкодження майна не досягає цілі”.

„Тероризм, — заявив Джералд Аренберг, екзекутивний директор Американської Федерації П'єлії. — став найбільшою проблемою Америки. Він дозрів уже до такої міри, що кожного дня готовий вийти з підпілля на поверхню. Число терористичних груп пляново зростає. Під теперішній час в Америці діє 30 головних терористичних груп, і ми не знаємо, де і коли вони збираються завдати дошкіульного удару.

На переслуханнях перед сенатською комісією директор ЕфБіАй Кларенс Келі заявив, що згідно з новими зарядженими Департамент Юстиції мусів обмежити свою діяльність на 97 відсотків, закрима нагляд над Соціалістичною Робітничою Партиєю, не зважаючи на її просоветську ідеологію і зв'язки з терористами. Запобіжні дії супроти терористичних груп взагалі припинено. В судах більші „права” визнають терористам, як законопослушними громадянам, їхнім жертвам.

Сенатор Стром Тормонд заявив, що „в деяких наших найбільших містах „файли” на запідозрених в тероризмі осіб, що зберігалася в архівах, знищено. Лівим крайнім радикалам посадники міст, прокурори і судді дають „зелене світло” в їх злочинній

діяльності. В якому ще суспільстві судові органи діють в такий самогубний спосіб? — з обуренням запитує сенатор Стром.

ЛЮДИ І МІКРОБИ

У своїй новій книжці „Чума і народи” Вілліям МекНейл під зовсім іншим як інші історики оглядом трактує історію людства. Він пише: „Імперії постають і падають. Культури розвиваються і занепадають. Чому? Чи це з волі Божої, чи внаслідок збігу обставин? І відповідає: історики переочують найголовнішого спричинника в людській історії: інфекційні хвороби”.

В. МекНейл пише, що більшість дослідників твердять, що Римська імперія упала внаслідок навали готів і внутрішнього розкладу. Причину цього МекНейл вбачає в серії епідемій — кору, віспи, чуми, які десяткували населення імперії в середині 3-го стор. перед Р. Х. до такої міри, що вона неспроможна була ставити спротив навалі варварів. Хвороби, а не релігія стали причиною постання в Індії кастової системи.

Навіть колонізація Нового Світу має свою причину в більшій мірі масові поширені, як вогнепальна зброя і пошуки золота. Ацтеки вже готові були вигнати еспанські кортези з Мехіко, якби не раптовне поширення поширення віспи. Ця хвороба поширилась була також на еспанців, але вони, прибувши з Європи, мали супроти неї певний імунітет, якого не мали індіяни. Внаслідок цього навіть через 50 років після інвазії еспанців населення центрального Мехіко становило одну десяту частину первісного населення.

Бактерії і віруси супроводять людство від самих початків його існування. Але вони не являли собою загрозливої проблеми, коли люди жили малими групами. Мікроби розвинулися лише із зростом людського населення, із постанням міст, які стали сприятливим ґрунтом для їх широкого розвитку. Раптові епідемії знищили Вавилон та Єгипет і поширилися по містах Китаю.

Мікроби, як і люди, перебувають у постійному стані еволюції. Вони маршують з кожною армією і забирають більше жертв, як бронзові стріли і автомати-рушниці. Від 1803-го до 1815-го року Наполеон утратив більше людей від тифу, як від куль і багнетів. Під час Кримської війни 1854-56 рр. від хвороб згинуло в десять разів більше британських вояків, як від російських гармат. Під час російсько-японської війни Японія заощадила далеко більше вояків, як Росія, завдяки застосованому серед вояків іцепленню. Відома трагедія УГА, яка була спаралізована поширенням висипного тифу.

Антибіотики і вакцинація пустили в забуття деякі недуги, що винищували людство: кір, віспу, холеру. Випадки занедужання на холеру трапляються тепер тільки в Індії. Але, твердить МекНейл, людство не забезпечено від масової інвазії паразитичних форм життя. Мікроби витворюють імунітет проти

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ 19-ГО ВІДДІЛУ ООЧСУ В МІННЕСОТИ

Першу Управу 19-го Відділу ООЧСУ в Міннесоті обрано в складі: голова — інж. Осип Потокило, м.г. — Мих. Ковалів, секретар — Вол. Лісович (теперішній голова Відділу), скарбник — Василь Крамарчук, орг. — Григорій Лучків. Далішими головами були: Іван Таратула, Іван Машталір, Дмитро Мандибур, інж. Ярослав Карп'як, Мих. Іваськевич, м.г.р Петро Пишко, Іван Артим, Гілярій Папіж, Петро Ванаш і Володимир Лісович — теперішній голова.

У скорому часі Відділ начисляв 52 членів і став найактивнішою українською суспільно-громадською організацією в Міннесоті. Члени Відділу, в співпраці з іншими українськими організаціями, творять Координаційний комітет, який дав почин до створення Відділу УККА в Міннесоті. Крім імпрез, що їх влаштовує УККА, Відділ ООЧСУ сам ініціював свята для вшанування пам'яті митр. Андрея Шептицького, С. Петлюри, Е. Коновальця, Шухевича-Чупринки, Ст. Бандери.

Відділ влаштовує також розвагові імпрези для зустрічей українського громадянства, зокрема з молоддю.

Багато уваги Відділ приділяє акціям серед американців. Усім сенаторам і конгресменам стейту Міннесоти вислано книжки англійською мовою: „Україна під Советами” проф. Меннінга, „800 років маршу Росії, щоб поневолити світ” О. Мартовича і цього ж автора „Національна проблема в СССР”. Крім того інформовано їх в справі переслідування українських Церков в Україні, в справі народовбивства українського народу. В справі піддержки резолюції для проголошування президентом Америки 22 січня — Днем Української Самостійності та Тижня Поневолених Націй.

До редакції „Ю. С. Нью-Ворлд Ріпорт” висла-

різного роду вакцин і, замість гинути від антибіотиків, навіть пожирають їх. Загадкою для сучасної медицини залишається так звана „недуга легіонерів”, причини якої не можуть і досі розкрити бактеріологи.

Pleagues and peoples by William H. McNeil. 396 p. Anchor Press (Doubleday). \$ 10.

но листа в справі невірних інформацій про Україну. Відділ ООЧСУ висилає видання „АБН — Кореспонденц” до редакторів місцевих часописів, до професорів університетів та до бібліотек.

Може найбільшою турботою Управи Відділу ООЧСУ і членства була справа нашої молоді. Вправді, вже був заснований Осередок СУМА, але до нього вписалися вже старші, переважно колишні члени СУМ’у в європейських таборах, однаке дітвора була, можна б сказати — без опіки. Батьки, зайняті працею поза домом, не мали зможи й часу приділити належну увагу вихованню дітей в національному дусі.

В 1956 році, при великій піддержці і грошовій допомозі членів ООЧСУ, побудовано при церкві св. Константина школу. ООЧСУ взяло на себе обов’язок зорганізувати суботню школу, де діти могли б вчитися української мови й письма. Знайдено вчителів, і наука почалась. Два роки виключно Відділ ООЧСУ ніс увесь тягар ведення школи, після чого школу перебрала парафія з її душпастирем о. Леськовим.

Управа і членство ООЧСУ відчували велику потребу мати власне приміщення.

1964 р. Відділ ООЧСУ, Осередок СУМА та наші симпатики купили дім.

Наши жінки під проводом пані Свінціцької обідами, вечеरями, базарами та весіллями придбали для закупу цього дому 20,000 дол. Мінулого року змодернізовано огрівання і охолодження, що коштувало 27,000 дол., але може-

ВИПРАВЛЕННЯ

У листопадовому числі „Вісника” в статті В. Гута-Кульчицького „Повільна кристалізація двоподілу” зайшли три помилки. У розділі „До ситуації в Україні” (стор. 17-та, 11-ий рядок знизу) надруковано: „про нерівну силу народу”. Має бути: „про невіру у відпорну силу народу”. У другому розділі „До ситуації в СССР”, в другому реченні передостаннього абзацу надруковано: „Беруть оцю „реальність” як вихідний пункт, як основу взаємовідносин”... Повинно бути: „Беручи оцю „реальність” як вихідний пункт...” В передостанньому абзаці надруковано: „А наставлений до світової ситуації другий табір діє не пасивно, а активно”. Повинно бути: „А наставлений другий табір до світової ситуації не пасивно, а активно”.

За допущені помилки Редакція просить вибачити Вельмишанового Автора і Читачів.

мо похвалитись, що не маємо ані сотика довгу.

Члени ООЧСУ в 1969 р. заснували Українську Кредитову Кооперативу. Сьогодні це єдина українська фінансова установа в Міннесоті, яка обслуговує коло 400 членів і має до півмільйона дол. майна.

За 25 років члени Відділу вислали Головній Управі ООЧСУ на Визвольний Фонд понад 10,000 дол. Кожного року переводиться збірка на АБН, пресфонд „Вісника”, „Шляху Перемоги”. Члени жертвували на Фонд Оборони Мороза, на родину С. Бандери. Відділ влаштовував різні імпрези, прибуток з яких призначав на будову школи при парафії св. Константина, на Патріярший Фонд і на нову церкву.

Управа Відділу ООЧСУ від початку свого існування співпрацювала з іншими самостійницькими організаціями. Ale найбільшим досягненням було відзначення 40-ліття ОУН.

Наша громадська постава була підтверджена участю представників майже всіх політичних і громадських організацій наших міст на бенкеті-балю, який відбувся 6-го листопада. Програму відкрив голова Відділу Вол. Лісович. Привітавши духовенство, голову Гол. Управи ООЧСУ ред. Ігната Білинського, всіх присутніх та віддавши однохвилинною мовчанкою пошану всім померлим членам Відділу, він передав дальший провід бенкетом мгрові П. Пишкові.

Молитву відмовив о. прот. М. Куданович, настоятель парафії св. Арх. Михаїла. Інж. Я. Карп'як подав коротку історію праці Відділу. Відчитано привіт від голови Проводу ОУН Ярослава Стецька та від проф. Д. Штогрина. Усно вітали Відділ: гол. Відділу УККА в Міннесоті мгр Люба Менжега, гол. місцевого Відділу ОДВУ В. Станиславів, представник ОПДЛ і Пласт-Спириту В. Пакуляк, від Мистецького Клубу — д-р С. Єрмоленко, від ОУРДП — д-р А. Лисий.

Наспіли теж численні письмові привіти.

З доповідю про ідейно-політичну генезу ООЧСУ, становлення національної ідеї в Україні та про ролю і завдання ООЧСУ виступив ред. Ігнат Білинський. Опісля танцювальний гурток „Черемош” при Осередку СУМА ім. гетьмана Мазепи, інструктором якого є п. Б. Мандибур, а музичним керівником інж. Е. Карп'як, виступив з танцями. Гарним був виступ хору

СУМА. Диригент хору інж. Е. Карп'як, акомпаньаторка Ірця Кушнір та члени хору заслужили собі пошану в нас усіх. Опісля відбулась заставка.

Дмитро Мандибур

10-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ ОЖ ОЧСУ В ГАРТФОРДІ

У великий залі УНДому в Гартфорді, Конн., відбувся 24 жовтня бенкет з нагоди 10-ліття праці Відділу ОЖ ОЧСУ під керівництвом Софії Радьо. У бенкеті взяли участь до 500 гостей, зокрема багато молоді. Гірляндами були відзначенні всі членкині Відділу-Ювілята.

Перед бенкетом гости оглядали виставку документів, фотоальбоми тощо із праці Відділу, що засвідчували велику працю жінок спершу під керівництвом Марії Нестерчук, а відтак Софії Радьо: листи її відповіді членів Конгресу, участь у маніфестаціях проти московської окупації України, протестаційні акції, відзначування національних свят, участь в американських фестивалях, мистецькі виступи хорового гуртка „Горлиці”, збирання підписів в обороні Нескорених і т.д.

Бенкет розпочався вступним словом п-ї Софії Радьо, яка, після проведення молитви Веч. о. прот. Степаном Баландюком, передала введення програми п-ї Іванні Кононів, що викраплювала в неї веселі розповіді. Після обіду з програмовою промовою виступила голова Головної Управи ОЖ ОЧСУ мгр Уляна Целевич. Привітавши присутніх, мгр Уляна Целевич підкреслила, що цей ювілей збігся з 35-річчям від часу проголошення віднови української держави в червні 1941 р. у Львові.

За короткий час діяльності ОЖ ОЧСУ вже має 26 Відділів, 3 делегатури, понад 2,500 членкинів. Доповідачка коротко розповіла про багатосторонню діяльність ОЖ ОЧСУ в терені й закордоном, про участь у міжнародніх конференціях, відзначування медалею св. Княгині Ольги видатних діячів і діячок, які сприяють боротьбі проти Москви, подякувала Управі її членкинням Відділу за дружню співпрацю і здисциплінованість. Надя Кравець і Оля Кузик піднесли промовців великій кіш квітів.

Письмові привіти надіслали: ГУ СУМА, Відділ ОЖ ОЧСУ в Асторії, письменниця Миро-

слава Ласовська, УНДім у Гартфорді, 53 Відділ СУА, хор „Діброва”, Осередок СУМА в Гартфорді. Відділ ОЖ ОЧСУ у Філадельфії, п-во Кульчицьких, поетеса Алла Коссовська-Давиденко, сен. Вайт мол., перший голова Відділу ОЖ ОЧСУ у Гартфорді Марія Нестерчук та ін. З усним привітом виступив ред. Леонід Полтава, який привітав відділ від імені Головного Уряду УНПомочі. У кінці привіту п. Л. Полтава прочитав вірш „Моя Україна”. З усними привітами ще виступали: Марія Кульчицька від ОЖ ОЧСУ в Йонкерсі, д-р Теслюк від Відділу УККА в Гартфорді, Гая Климук — голова ТУСМ.

Після кави й солодкого під акомпанемент Наді Кравець „Горлиці” виконали кілька пісень. Рома Заставська і Роман Шегеда виконали веселу сценку „Пироги” в супроводі хору та „мисливців”, а група молоді з Ірвінгтона виступила з настроєвою сценкою „Вечір в Україні”.

Поетеса Ольга Лубська розвеселила присутніх жартівливими „куплетами” про пань із Відділу-Ювілята, закінчивши свій виступ словами: „Будьте всі сто літ здорові, наші гостоньки чудові!”

Після виступу „Горлиць” із словом-привітом виступив голова 5-го Відділу ОЧСУ Петро Шагай, який привітав Відділ „з 10-літтям його існування і його невисипую, жертвенною практикою”.

Ювілейний бенкет закінчено співом українського гімну.

В. Гальченко

ЛЮДИНА У ВСЕСВІТІ

Я сиджу тут, на скелі, на відстані 93 мільйонів миль від сонця, і скеля обертається з швидкістю тисячі миль на годину, і лечу у простір незнані куди, назустріч з незнані ким і чим, і всі континенти довкола мене невпинно пересуваються по поверхні плянети.

Індія підсувается до підчерев'я Азії, частина Америки з Аляскою пливуть в напрямі Китаю.

Антарктида відривається від Африки з швидкістю одного цяля на протязі тисячі років, і мій зір піднесений угору в космічний простір, а поміж тим простором і мною безконечність, мене тримає на скелі гравітація — земне притягання, суті якого ніхто не розуміє, відколи гравітація зродилася сама чи була створена; на північ від мене полярна льодова щап-

ка, яка, розтопившись, залле водою всі гори і рівнини від Бангоро до Річмонду, хоч більш імовірно, що перед тим охоронна верства озону в горішніх верствах атмосфери буде знищена джетовими літаками, і мене уб'ють космічні промені.

Я сиджу тут, на голій скелі, оточений чотирма мільярдами людей, таких, як я, вісімома планетами, неймовірних розмірів галактиками, водневими бомбами, що кожна з них може знищити мене тридцять разів, і несуся з божевільною швидкістю у безвість, і найближчу зірку галактики віддаляють мене такі відстані, що якби я опинився там, то вік мій перевершив би 800.000 років, в тому разі якби галактики в своєму неймовірному леті не зударилися і не обернули мене на космічний порох або за цей час наше сонце не згасло б, або якісь істоти з високо розвиненою цивілізацією із глибин космосу не приземлилися на нашу планету і не забрали б мене в клітку для наукових дослідів.

Я сиджу на скелі самотній і почиваю себе мізернотою, і мені — холодно.

(„New York Times Magazine”)

„ЗАЧЕПИВСЯ ЗА ПЕНЬ...”

(Фейлетон)

Ой, поїхав Панас
по горілку для нас;
зачепився за пень —
перестояв цілий день...

(Укр. нар. пісня)

Говорити тут будемо таки про Панаса, але не про того, що про нього співається в одній нашій пісні, уривок з якої подано вгорі. Говорити будемо про іншого Панаса, того, який сидить собі в Західній Європі і не горілкою та іншим крамом експорту торгує, а старенькою вилинялою політичною ганчіркою — марксизмом. Однак, цей політичний „бізнес” ніяк йому не йде. Заробивши на ньому як „Заблоцький на мілі”, він забув, маєть, що большевики його далеко випередили, підмалювавши на марксистський лад старий московський імперіо-колоніалізм. Тоді, коли дід Панас кілька десятків років тому міг ще в Україні відіграти сяку-таку роль, він із своїми кумпанами, повіривши в соціалістичну утопію, перешкоджав іншим допровадити діло до успішного кінця і кінець-кінем в одних штанях дременув на чужину.

Довгі роки на скитальніні, замість бодай навчитись доброго культурного тону, присвоїти демократичну поведінку, навчитись ставити загальнонаціональну справу вище від своїх, партуляр-

них та реально дивитися подіям в очі, він, як той реп'ях, держався увесь час і держиться й досі старих своїх нікудишніх „теорій”. Замість з українськими патріотами стати пліч-о-пліч проти нашого смертельного ворога, веде паперову війну проти зненавиджених націоналістів, наслідуючи, як мавпа, большевицькі методи: перекручування фактів, паплюження інакшомислячого брата по крові і використовування голої безсоромної брехні.

Отак, їдучи безконечного дорогою чужині своїм трухлявим соціалістичним візком, запряженим у миршаву марксистську шкапу, зацепився дід Панас ненародком за „пеньок” — відозву Українського Визвольного Фронту і наплів такого, чому позаздрили б не лише різні рідні й „адоптовані” скаби, римаренки, чередниченки, дмитруки, козаченки, маланчуки, мигалі, але й сам „буйвіл з Липок”, ба, навіть найвищий політрук большевицького царства Суслов. Як звичайно, аrenoю цього його останнього „попису” стали „Старі Дні”, які вже добре виспеціялізувались у паплюженні „ворогів народу — бандерівців”. Не приходиться аж надто дивуватись з такого роду вибриків цього старого політичного невдахи-банкрута, якого били й б'ють і в грибу, і в хвіст українські патріоти за те, що з своєю кумпанією в ім'я соціалістичної утопії проторонькає волю України, бож горбатого навіть і могила не випростає. Не прийшлося б дивуватись багато також, коли б він одного дня написав, що, наприклад, Степан Бандера не був замордований агентом КГБ; що Тарас Чупринка не загинув у бою з ворогом як національний герой; що УПА була не українською всенародною армією, а збіговиськом німецьких колаборантів, а Ярослав Стецько й інші борці за волю України сиділи не в гітлерівських концтаборах, а на німецьких курортах.

Страшенно як подібний старенький дідок Панас до большевицьких писарчуків у продукції своєї чорнильної блекоти, але її тут дивуватись аж надто не прийдеться також: відомо ж, що яблуко від яблуні далеко не відкочується. Для нього соціалізм, який нашому й іншим народам боком вилазить, близчий і рідніший, як український націоналізм.

Панько Незабудько

**ЧИ ВИ ВІСЛАЛИ ПЕРЕДПЛАТУ
НА 1977-Й РІК?**

З ДАГЕСТАНСЬКОГО ГУМОРУ

— Сусідко, сьогодні вранці від тебе вийшов лікар... Чи ти часом не захворіла?

— А якщо від тебе вчора вийшов військовий, це значить, що почалася війна?

**

Один старик хвалився:

— Вся сила, яку я мав замолоду, повністю збереглася й досьогодні.

— Чим ти можеш це довести? — спитали його.

— Бачите он там великий камінь. Так от, хоч як я старався, ні замолоду. ні тепер не можу зрушити його з місця.

**

Османа запитали:

— Коли бувають добре відносини між чоловіком і жінкою?

— Коли чоловік не чує, що говорить жінка, а жінка не бачить, що робить чоловік.

**

— У вашого сина з усіх предметів погані оцінки, крім співу, — говорить учитель.

— Негіднику! — обурюється батько, звертаючись до сина. — У тебе з усіх предметів погані оцінки, а ти ще співаєш!?

**

ЗМІСТ „ВІСНИКА ООСУ” ЗА 1976 РІК

Світоглядово-політична тематика

(Подано лише важливіші матеріали)

	число журналу
В. Гут-Кульчицький — Про атомову війну, еміграцію і таємні сили	1
М. Кушнір — Книги утвірджують почуття батьківщини	1
Ю. Тис-Крохмалюк — Куди йдуть події?	1
М. Гікавий — Українська держава відновиться	1
Н. Н. — Україна в складі Росії-ССР	1, 2, 3, 4
Ю. Тернопільський — з большевиками по-большевицьки	1
Я. Курдидик — Таємниця виграшу ЗСА в Другій світовій війні	1
С. Корнич — Тихоокеанська доктрина	2
М. Кушнір — Гідність книжки	2
I. Левадний — „В своїй хаті своя правда і сила, і воля”	3
В. Давиденко — Леонід Плющ на роздоріжжі	3
С. Наумович — Интервю „Лс Монд” з Леонідом Плющом	3
М. Кушнір — На сторожі історичної свідомості	3
Б. О. — Український Державний Центр	4, 5
С. Наумович — Справа Патріархату у Франції	4
М. Кушнір — Народження націоналізму	4, 5
Національні річниці в 1976 році	5

(МаСу) — Модерна єдинонеділімська диверсія	5	Послання Блаженнішого Патріарха Йосифа	11
Алла Коссовська — Від родинного вогнища до		Звернення Проводу ОУН в справі збірки на	
вищої політики	5	Визвольний Фонд	11
Три міжнародні конференції в Сеулі	6	Звернення ГУ ООЧСУ в справі збірки на	
Великий момент	6	Визвольний Фонд	11
В. Гут-Кульчицький — Детант і його альтернативи	6	Історичні матеріали	
Ярослав Стецько — Криза комунізму за		I. Левадний — Декабристи	1, 2
залізною заслоною	7, 8	Б. Крупницький — Соборність і незалежність	
Іван Франко — Народники і марксисти	7, 8	у козацькій Україні	2
I. М. Білинський - До проблеми громади і УККА	7, 8	О. Кобець-Баравва — Початок кінця	2
Волод. Мартин — Російські дисиденти і самостійність України	7, 8, 9	Д-р Василь Луців — Договір Б. Хмельницького	2
М. Кулінір — Роля Церкви у будові підвальні	7, 8, 9	Д-р. В. Луців — Від діяспори до держави	3
української нації		Божевільні марення Гітлера	3
АВВ — „Дружба народів — велика справа”	7, 8	I. Левадний — Відблиски української державності козацько-гетьманських часів	4
Оксана Керч — Небезпеки української культури	7, 8	I. Левадний — Хреститель України-Руси і творець її соборності	5
Б. Озерський — УККА перед виборами	9	B. С-ко — Росія в „загоні”	5
Ярослав Стецько — Криза комунізму за залізною заслоною	9, 10	Я. Гриневич — Крейдяні хрести	5
I. М. Білинський — Символ національної ідеї і боротьби	9	I. Левадний — Київ у 1936 році	7, 8
Вол. Мазур — Безсмертна армія України	9	B. Давиденко — Повторне убивство Петлюри	7, 8
С. Наумович — Нерозідлене кохання	9	B. С-ко — 40 днів Кенгіру	10
Ще про новий дім ОУВФ в Нью Йорку	9	Я. Курдидик — Як запорожці здобули Дюнкерк у 1546 році	10
Е. Орловський — За нову періодизацію історії України	10	Я. Гриневич — Правда про убивство львівських професорів	10
Е. Орловський — Про нову фазу національно-візвольної боротьби	11	I. Левадний — Київ у 1916 році	10
Б. Озерський — Бій ідей	11	Я. Гриневич — Думки про Листопадовий Чин	11
Ю. Б. — Проти політики капітуляції	11	I. Левадний — Документи вандалізму	11
В. Гут-Кульчицький — Повільна кристалізація двоподілу	11	I. Левадний — Київ у 1926 році	12
XII Конгрес Українців в Америці	12	В окупованій Україні	
Б. Озерський — Координовані можливості політичної діяльності	12	Кремлівські правителі бояться	5
Ярослав Стецько — Від імперії до національної держави	12	Пам'ятник Богданові Хмельницькому	5
Б. Озерський — Український екуменізм	12	В. Давиденко — Советська цензура	5
ВоК — Про американські вибори, клопоти сусідів та конечність дерзання	12	Оксана Керч — Українці в ГУЛАГ’у	6
Звернення, комунікати, резолюції			
Звернення революційної ОУН до Українського Громадянства в справі збірки на Візв. Фонд	1	Анатоль Бедрій — Титан живе!	6
Слово Блажен. Патріарха Йосифа до українців у Великій Британії	3	Черги, черги, черги...	6
Звернення Секретаріату СКВУ	3	Вісти з України	7, 8
Звернення ОУН у 50-ту річницю з дня смерті Симона Петлюри	6	Посилостється переслідування вірних	9
СУВФ — Визволення України — мета українців	7, 8	Смолич про тактику наступу на українську еміграцію	9
Відкритий лист Ритікової до Ради Міністр. СССР	7, 8	„За чим советські люди стоять у черзі?”	9
Патріарше послання Блаж. Йосифа після історичних днів в Римі з нагоди всеукраїнської проці святого ювілейного року 1975-го	10	I. Пеленська — Чому саме жінки-політ'язні	10
Заява американських організацій, що складаються з громадян, які походять з країн, уярмлених в СССР або в країнах-сателітах	10	За советською пресою	10
З життя Відділів			
25-річчя 14-го Відділу ООЧСУ і Осередку СУМА в Балтиморі		Українці у Владимірській тюрмі	11
Відзначено в Детройті 43-ти роковини смерті сл. п. Василя Біласа і Дмитра Данилишина	2	За советською пресою	11
51-ий Відділ ООЧСУ в Озон-Парку у поклоні ген. Тарасові Чупринці	2	За советською пресою	12

ЧЕРЕЗ ОЩАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАВТРА!

УКРАЇНСЬКА ЩАДНИЧО-ПОЗИЧКОВА СПЛІКА

"ПЕВНІСТЬ" У ЧІКАГО

платити найвищу дивіденду від ощадностей, а саме:

• 5½% від біжучих щадничих конт.

- 6½%, 6½%, 6¾%, 7%, 7½% та 7¾% від СЕРТИФІКАТІВ, залежно від суми та часу, на який вкладається.

Передчасний вибір, чи ліквідація Сертифікату підлягає відповідним обтягненням.

- Кожне ЩАДНИЧЕ КОНТО є забезпечене ФЕДЕРАЛЬНОЮ УРЯДОВОЮ АГЕНЦІЄЮ ФСПІК — до суми 40.000 доларів.

- Бажаєте купити дім, господарство (фарму), чи площу, зверніться до СПЛІКИ за позикою (mortgеджом), яку одержите на дуже догідних умовах!

КОРИСТАЙТЕ З УСЛУГ, ЯКІ ДАЄ СПЛІКА „ПЕВНІСТЬ”:

- ОСОБИСТІ ЧЕКИ (ЧЕКОВІ КОНТА) т. зв. „НОВ АКОУНТС”.

- ПЕНСІЙНІ КОНТА — IPA та KIO — на яких зложені гроші відтігається від прибуткового податку.

- ЩАДНИЧІ КОНТА „РІЗДВЯНИЙ КЛЮВ” вже від 1.00 дол.

- ВОГНЕТРИВАЛІ ДЕПОЗИТОВІ СКРИНЬКИ.

- ГРОШЕВІ ПЕРЕКАЗИ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ.

- ПЛАЧЕННЯ МІСЬКИХ РАХУНКІВ за воду, газ, електрику та телефон.

- БЕЗПЛАТНЕ НОТАРІАЛЬНЕ ЗАВІРЕННЯ ДОКУМЕНТІВ.

За ІНФОРМАЦІЯМИ та ПОРАДАМИ у всіх ФІНАНСОВИХ СПРАВАХ просимо звертатися особисто, або телефонічно з довір'ям!

Години праці:

Понеділок: 9 — 3 по пол.

Четвер: 9 — 3 по пол.

Вівторок: 9 — 3 та 6 — 8 веч.

П'ятниця: 11 — 3 веч.

Середа: закрито

Субота: 9 — 1 опівдні

932-936 N. WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILL. 60622 tel. (312) 772-4500

SECURITY SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

СТЕПТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

**“БУДУЧНІСТЬ”
У ДЕТРОІТІ**

СЛУЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ДЕШЕВИМ І ВИГДНІМ КРЕДИТОМ. НИЗЬКОВІДСОТКОВІ ПОЗИКИ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІІ, ШПІТАЛЬНІ РАХУНКИ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТГЕДЖОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5½% ДИВІДЕНДИ.

Вкладчики мають безкоштовне життєве забезпечення до висоти 2,000 дол.

Ощадності забезпечені до всякої висоти.

FUTURE CREDIT UNION OF DETROIT

4641 Martin Ave. 3011 Caniff
Detroit, Mi. 48210 Hamtramck, Mi. 48212

Tel.: 843-5411

**ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА СУМА
В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.**

ВИДАЄ ПОЗИКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ, СЛУЖИТЬ: ДОБРIM І ДЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ГРОШОВИМИ ЧЕКАМИ, УДІЛЯЄ НАЙДЕШЕВІШІЙ КРЕДИТ НА АВТА, МОРТГЕДЖІ,

ремонт домів, меблі, шпитальні рахунки, вакації, весілля та інші цілі. СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ. Майно кожного вкладчика чи позичкодавця забезпечене.

Приймає ощадності і платить 5½% дивіденди.

Безплатне забезпечення ощадностей.

Безплатне життєве забезпечення до 2,000 дол.

Адреса:
**SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION**

301 Palisade Ave. Yonkers, N. Y. 10703
Tel.: 914-965-8560

25-ліття Осередку СУМА в Міннеаполісі	3
Організації Визвольного Фронту в Гартфорді	3
Загальні Збори Відділу ООЧСУ в Білліамстоні	3
Українці в Маямі відзначили свято Української	
Державності	4
Чікаго гідно відзначило 26-ту річницю геройсь-	
кої смерти Романа Шухевича	5
Літературний вечір в Гартфорді	6
Нова домівка Відділу ОЖ ОЧСУ в Нью Йорку	6
3 хроніки українського Детройту	6
У 200-100-річчя в Петербургу	6
Річні Загальні Збори 37-го Відділу ООЧСУ	6
Загальні Збори Відділу ОЖ ОЧСУ в Аллентавні	7, 8
Свячене в Асторії	7, 8
Збори 21-го Відділу ООЧСУ в Пітсбургі	9
Річні Загальні Збори 51-го Відділу ООЧСУ в	
Озон-Парку	9
20-ий Відділ ООЧСУ в Аллентавні відзначив	
своє 25-річчя	9
Ювілей 35-го Відділу ООЧСУ в Асторії	12

Література, мистецтво

С. Наумович — Галина Колесник в Парижі	2
I. Городецький — Михайло Мороз	3
С. Наумович — Надзвичайний вечір	6
Бортнянський в Нью Йорку	6
Ганна Черінь — Прощай, друже Миколо!	6
Я. Курдидик — „Серце і зброя”	9
О. Юрченко — Міцкевич і Гулак-Артемовський	10

Різне

B. С-ко — Розбазарювання народніх грошей	1
C. Корнич — Огляд світових подій	1
C. Наумович — Як ім не соромно?	2
Я. Курдидик — Інвазія Америки проти Росії	2
Таємниця смерті Кеннеді	3
B. С-ко — Скандал у благородному сімействі	3
D-р B. Бедрій — Наша участь в американській	
виборчій кампанії	3, 4
B. Золоторіг — Мета — підрвати силу Америки	4
B. Давиденко — Збіговище в Кремлі	4
B. С-ко — Роз'єднані нації	4
Я. Курдидик — Прискорена перебудова американської зброй	4
B. С-ко — Розвідка і оборона в небезпеці	6
KГБ намагається убити грузинського письменника отруйним газом	9
За совєтською пресою	9
B. Давиденко — Брежнєв зблизька і здалека	11
C. Женецький — Шотляндія прямує до незалежності	11
Всесоюзний Здвиг СУМА	11
Таємний обіжник Леніна	11
Мих. Ільків — Транспорт в Україні	12
З польського гумору	12

П о е з і ї

Іван Франко — З новим роком!	1
Борис Гомзин — Привиддя	2
O. Невідомий — За кордон нема візи	2
L. Старицька-Черняхівська — Кобзареві	3
O. Кобець — Хвала Шевченкові	3
Алла Коссовська — А я гуляла по снігу	3
I. Маніло-Дніпряк — Плутон	3
M. M. — I камінь з гробу впав	4
B. Гаврилюк — Закони	5
B. Гаврилюк — Кобзар	7, 8
Остап Невідомий — Поезії з України	7, 8
Світлана Йовенко — Пишту тобі листа	7, 8
Остап Невідомий — Відчай!	10
Ліна Костенко — Мій перший вірш	10
Грицько Чупринка — Батькові	11

Спогади, фейлетони, нариси

Панько Незабудько — Гльобальний гавкіт	1
Панько Незабудько — Агенція BiBiCi	2
Панько Незабудько — Соціалістичний прогрес і	
наука	3
Панько Незабудько — Наївні дядьки	5
O. Kovіnka — Розмова по телефону або ж сівба	
у розпалі	6
Панько Незабудько — Маленька зірка	6
З підсвітського гумору	11
G. Юрчик — Творимо	11
Я. Гриневич — Спогади про I. Франка	7, 8
B. Душник — Св. п. Євгена Ляховича	12

Р е ц е н з і ї

B. Золоторіг — Ленін у Цюриху	3
C. Наумович — Нехлюйне видання	3
B. Давиденко — Про людей з гарячим серцем	5
K-o — Шкільні підручники I. Bodnarчука	5
Оксана Керч — „Харків, Харків...” Олександра	
Семененка	10
Степан Любомирський — Думки про терпіння і	
думки про помсту	10
A. Войновський — Думки з приводу 2-го ви-	
дання „Історії УПА”	11
D-р O. Соколишин — Праці Степана Радіона	11

*****
“VISNYK” — “THE HERALD”
 Published by Organization for Defence of Four
 Freedoms for Ukraine, Inc.
 Monthly except July and August, when bimonthly.
 Second class postage paid at General Post Office,
 New York, N. Y.
 Board of Editors
 Address: P. O. Box 304, Cooper Station,
 New York, N. Y. 10003.

*****